

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ajoneuvolain, ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain ja ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi ajoneuvolakia, ajoneuvojen katsastustoiminnasta annettua lakia ja ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annettua lakia. Lakeihin lisättäisiin Euroopan unionin uusien katsastusta, tienvarsitarkastuksia ja rekisteröintitodistuksia koskevien direktiivien täytäntöönpanon edellyttämät säännökset. Esitys liittyy myös hallitusohjelman säädösten sujuvoittamista koskevaan kärkihankkeeseen. Esitys on osa kaksivaiheista katsastuslainsäädännön uudistamishanketta.

Ajoneuvolaista muutettaisiin ajoneuvon hyväksymiseen ja hylkäämiseen, vikojen ja puutteellisuuden arvosteluun sekä katsastustodistukseen liittyviä säännöksiä. Lakiin lisättäisiin uusi pykälä määräaikaikatsastuksessa havaittujen vikojen ja puutteellisuuden luokittelusta. Liikenteen turvallisuusvirasto voisi antaa määräyksiä määräaikaikatsastuksen tarkastuskohteista ja -menetelmistä, vikojen ja puutteellisuuden luokittelusta, katsastustodistuksesta sekä katsastuksessa tarvittavista ajoneuvon teknisistä tiedoista ja niiden toimittamisesta.

Ajoneuvojen katsastustoiminnasta annettua lakia muutettaisiin siten, että siitä kumottaisiin riippumattomuusvaatimukset rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksia suorittavilta toimijoilta. Vastaava muutos tehtäisiin myös ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annettuun lakiin. Näin toimijat voisivat suorittaa kyseisiä katsastuksia myös muun ajoneuvoihin liittyvän liiketoiminnan ohessa.

Laki ajoneuvolain muuttamisesta on tarkoitettu tulemaan voimaan 20 päivänä toukokuuta 2018. Muut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 20 päivänä toukokuuta 2017.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 JOHDANTO.....	3
2 NYKYTILA.....	3
2.1 Katsastustoiminnan tavoitteet ja sääntely.....	3
2.2 Tarkastuskohteet ja -menetelmät määräaikaikatsastuksessa.....	4
2.3 Tekninen tienvarsitarkastus.....	5
2.4 Katsastustoiminnan ja yksittäishyväksyntöjen myöntämisen riippumattomuus muusta ajoneuvoihin liittyvästä toiminnasta.....	6
2.5 Uudet direktiivit ja niiden tuomat muutostarpeet kansalliseen lainsäädäntöön.....	8
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	11
3.1 Johdanto.....	11
3.2 Riippumattomuussäännökset.....	11
3.3 Määräyksenantovaltuudet.....	12
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	12
4.1 Taloudelliset vaikutukset.....	12
4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	13
4.3 Ympäristövaikutukset.....	13
4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset.....	14
5 ASIAN VALMISTELU.....	14
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	15
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	15
1.1 Ajoneuvolaki.....	15
1.2 Laki ajoneuvojen katsastustoiminnasta.....	16
1.3 Laki ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä.....	18
2 TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET.....	19
3 VOIMAANTULO.....	20
4 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	20
4.1 Norminantovaltuudet.....	20
4.2 Julkisen hallintotehtävän antaminen muulle kuin viranomaiselle.....	21
LAKIEHDOTUKSET.....	22
Laki ajoneuvolain muuttamisesta.....	22
Laki ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain muuttamisesta.....	25
Laki ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain muuttamisesta.....	26
LIITE.....	28
RINNAKKAISTEKSTIT.....	28
Laki ajoneuvolain muuttamisesta.....	28
Laki ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain muuttamisesta.....	32
Laki ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain muuttamisesta.....	35

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Esityksessä on kyseessä EU:n liikennekelpoisuuspakettiin sisältyvien säädösten implementoinnista ja kansallisen lainsäädännön vaatimusten tarkastelusta suhteessa kyseisiin direktiiveihin. Esitys on osa kaksivaiheista katsastuslainsäädännön uudistamishanketta.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivit 2014/45/EU (*katsastusdirektiivi*), 2014/46/EU (*rekisteröintitodistusdirektiivi*) ja 2014/47/EU (*tienvarsitarkastusdirektiivi*) annettiin 3 päivänä huhtikuuta 2014. Kansallisesti direktiivin mukainen lainsäädäntö on annettava 20 päivään toukokuuta 2017 mennessä ja lainsäädännön on oltava voimassa 20 päivään toukokuuta 2018 mennessä. Huomattava osa direktiivien muutoksista ei edellytä muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön, sillä niistä on säädetty jo ennen direktiivien antamista.

2 Nykytila

2.1 Katsastustoiminnan tavoitteet ja sääntely

Katsastustoiminnan tarkoituksena on varmistaa liikenteessä käytettävien ajoneuvojen liikenne- ja ympäristöystävällisyys. Katsastuksen yhteydessä varmistetaan, että ajoneuvo ja sen varusteet ovat säädösten edellyttämässä kunnossa ja että ajoneuvon päästöt ovat säädösten mukaiset. Katsastuksen yhteydessä myös valvotaan ajoneuvon kohdistuvien verojen ja maksujen maksamista. Ajoneuvojen kunto on tärkeässä roolissa, kun liikenteessä aiheutuvia onnettomuuksia pyritään vähentämään.

Vuosittain määräaikaikatsastuksia suoritetaan noin 2,7 miljoonaa kappaletta. Keskimääräinen henkilö- ja pakettiautojen määräaikaikatsastuksen ja tarvittavien päästömittausten hinta on tällä hetkellä noin 70 euroa. Vain noin 20 katsastustoimipaikkaa harjoittaa myös korjaamotoimintaa. Noin 70 prosenttia katsastustoimipaikoista tarjoaa katsastuspalveluita sekä kevyille että raskaille ajoneuvoille. Vuosittain katsastuksissa havaitaan noin kolme miljoonaa vikaa ja puutetta.

Ajoneuvojen katsastusvelvollisuudesta säädetään ajoneuvolain (1090/2002) 8 §:ssä sekä 6 ja 7 luvussa. Lakia yksityiskohtaisemmat säännökset katsastusvelvollisuudesta ovat liikenteessä käytettävien ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1245/2002), jäljempänä *katsastusasetus*, ja ajoneuvojen hyväksynnästä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1244/2002). Ajoneuvojen katsastustoiminnan harjoittamisen edellytyksistä, katsastajana toimimisen edellytyksistä ja katsastustoiminnan valvonnasta säädetään ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetussa laissa (957/2013).

Pääsääntöisesti moottorikäyttöinen ajoneuvo ja siihen kytkettävä perävaunu on ajoneuvolain 51 §:n mukaan määräaikaikatsastettava. Katsastusvelvollisuuden alaisista ajoneuvoista ja katsastusten toistumistiheydestä säädetään katsastusasetuksen 3 §:ssä.

Määräaikaikatsastuksen piiriin kuuluvat tällä hetkellä henkilöautot (M1), pakettiautot (N1), linja-autot (M2, M3), kuorma-autot (N2, N3), erikoisautot, nelipyörät (L7), kevyet nelipyörät (L6) ja perävaunut, joiden kokonaismassa on suurempi kuin 750 kg (O2, O3, O4). Linja- ja kuorma-auto, erikoisautot, joiden kokonaismassa on suurempikuin 3,5 tonnia, luvanvaraiseen

liikenteeseen käytettävät henkilöautot, sairausautot sekä perävaunut, joiden kokonaismassa on suurempi kuin 3,5 tonnia on määräaikaikatsastettava vuosittain. Pakettiautot (sairasautoja lukuun ottamatta) ja erikoisautot, joiden suurin kokonaismassa on korkeintaan 3,5 tonnia määräaikaikatsastetaan ensimmäisen kerran kolmevuotiaina ja sen jälkeen vuosittain. Yksityiseen liikenteeseen käytettävät henkilöautot, sekä muut M1-luokan ajoneuvot kuin sairausautot, kevyet nelipyörät ja nelipyörät määräaikaikatsastetaan ensimmäisen kerran kolmevuotiaina, seuraavan kerran viisivuotiaina ja sen jälkeen vuosittain. Perävaunut, joiden kokonaismassa on yli 0,75 tonnia, mutta enintään 3,5 tonnia, määräaikaikatsastetaan ensimmäisen kerran kaksivuotiaina ja sen jälkeen joka toinen vuosi.

Määräaikaikatsastuksessa ajoneuvo voidaan hyväksyä tai hylätä. Ajoneuvo on hyväksyttävä katsastuksessa, jos siinä ei ole havaittu ajoneuvon rakenteiden tai varusteiden vaatimustenmukaisuutta koskevaa, muutoksastusta edellyttävää puutteellisuutta taikka liikenneturvallisuuden kannalta merkittävää tai ympäristön kannalta huomattavaa vikaa tai puutteellisuutta.

2.2 Tarkastuskohteet ja -menetelmät määräaikaikatsastuksessa

Ajoneuvolain 53 §:ssä säädetään määräaikaikatsastuksen sisällöstä. Pykälän mukaan valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin määräaikaikatsastuksen sisällöstä ja Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset paineilmajarrujen ja sähköohjattujen jarrujen tarkastuksesta. Katsastusasetuksen 6 §:ssä säädetään tarkemmin määräaikaikatsastuksen sisällöstä, mutta tarkastusmenetelmien osalta siinä viitataan vain Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/40/EY (*aiempi katsastusdirektiivi*) liitteen II 2 ja 4 kohdassa mainittuihin kohteisiin. Viittauksella katetaan myös sellaiset ajoneuvot jotka eivät kuulu direktiivin soveltamisalaan.

Uuden katsastusdirektiivin mukaan katsastuksen tarkastusmenetelminä voidaan direktiivin liitteessä I säädettyjen menetelmien lisäksi käyttää myös toimivaltaisen viranomaisen vahvistamia menetelmiä. Aiemmassa katsastusdirektiivissä vastaava liikkumavara koski vain raskaan kaluston jarrujärjestelmien tarkastusta. Direktiivin muutos edellyttää muutoksia myös kansalliseen lainsäädäntöön, sillä nykyinen sääntely ei mahdollista viranomaiselle vaihtoehtoisten menetelmien vahvistamista.

Suosittelvat tarkastusmenetelmät ovat pääpiirteittäin vastaavat kuin aiemmassa katsastusdirektiivissä, mutta mukaan on tullut ajoneuvon sähköisen liitännän käyttäminen. Tällä tarkoitetaan diagnostiikkatyökalujen hyödyntämistä niissä kohteissa joissa tarkastusta ei voida suorittaa perinteisin tarkastusmenetelmin. Tällaisia ovat esimerkiksi kehittyneet jarrujärjestelmät ja mukautuva valaisinten ohjaus. Sähköisen liitännän käyttäminen on säädetty direktiivissä vapaaehtoiseksi ja komissio tutkii parhaillaan miten markkinoilla olevat diagnostiikkatyökalut soveltuvat katsastustoiminnan tarpeisiin. Suomessa käytetään tällä hetkellä sähköisiä työkaluja päästöjen tarkastamisessa, mutta älykkäiden kuljettajaa avustavien järjestelmien roolin kasvaessa on syytä tarkastella työkalujen käytön laajentamista myös muihin kohteisiin.

Ajoneuvolain 54 §:n mukaan ajoneuvo on hyväksyttävä määräaikaikatsastuksessa, jos siinä ei ole havaittu ajoneuvon rakenteiden tai varusteiden vaatimustenmukaisuutta koskevaa, muutoksastusta edellyttävää puutteellisuutta taikka liikenneturvallisuuden kannalta merkittävää tai ympäristön kannalta huomattavaa vikaa tai puutteellisuutta. Suomessa ei ole tällä hetkellä erikseen säädetty yksityiskohtaisesti katsastuksessa havaittujen vikojen luokittelusta. Liikenteen turvallisuusvirasto on antanut vikojen arvostelusta ohjeen Katsastuksen arvosteluperusteet 3.0 (dnro 937/208/2007). Ohje noudattelee pääsääntöisesti Euroopan komission suositusta 2010/378/EU moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen katsastuksesta annetun Euroopan

parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/40/EY mukaisissa katsastuksissa havaittujen puutteiden arvioinnista.

Jos määräaikaikatsastuksessa havaittu vika tai puutteellisuus aiheuttaa välitöntä vaaraa liikenneturvallisuudelle tai merkittävää haittaa ympäristölle, on ajoneuvo ajoneuvolain 56 §:n mukaan katsastuksessa hylkäämisen lisäksi määrättävä ajokieltoon. Ajokieltoon määrättyä ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä ennen kuin katsastuksessa havaitut viat ja puutteellisuudet on korjattu ja ajoneuvo hyväksytty katsastuksessa.

Ajoneuvolain 58 §:n mukaan määräaikaikatsastuksesta annetaan todistus, joka on pidettävä ajoneuvossa mukana ajon aikana. Määräaikaikatsastuksesta annettavasta todistuksesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Katsastusdirektiivissä säädetään katsastustodistusta koskevat minimivaatimukset, Velvoitetta pitää katsastustodistusta mukana ajoneuvossa voidaan pitää nykyoloissa tarpeettomana, sillä vastaavat tiedot on nykyisin saatavilla myös sähköisesti.

2.3 Tekninen tienvarsitarkastus

Teknisiä tienvarsitarkastuksia koskee Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/30/EY Euroopan yhteisössä liikennöivien hyötyajoneuvojen teknisistä tienvarsitarkastuksista.

Tekninen tienvarsitarkastus tarkoittaa ennalta varoittamatta tehtävää jäsenvaltion alueella liikennöivän hyötyajoneuvon tarkastusta. Tarkastuksista säädetään ajoneuvolain 9 luvussa. Tarkastuksen tekee viranomainen tai viranomaisen valvonnan alaisena toimiva muu elin useimmiten yleisten teiden varsilla. Tekniset tienvarsitarkastukset on tehtävä ilman kuljettajan kansallisuuteen tai hyötyajoneuvon rekisteröinti- tai käyttöönottoomaahan perustuvaa syrjintää. Tarkastuksissa on myös minimoitava kuljettajille ja yrityksille aiheutuvat kustannukset ja viivästytykset. Teknisiä tienvarsitarkastuksia olisi kohdennettava valikoidusti siten, että niillä pyritään löytämään erityisesti hyötyajoneuvoja, jotka todennäköisimmin on pidetty huonossa kunnossa. Teknisestä tienvarsitarkastuksesta annetaan hyötyajoneuvon kuljettajalle kirjallinen raportti.

Uudessa tienvarsidirektiivissä soveltamisala laajenee linja-autojen (M2- ja M3-luokat), kuorma-autojen (N2- ja N3-luokat) ja raskaiden perävaunujen (O3- ja O4-luokat) lisäksi pääasiassa yleisillä teillä kaupallisessa maanteiden tavaraliikenteessä käytettäviin pyörillä varustettuihin T5-luokan traktoreihin, joiden suurin rakenteellinen nopeus on yli 40 kilometriä tunnissa. Soveltamisalan laajennuksella ei ole vaikutusta Suomen lainsäädäntöön, sillä ajoneuvolain mukaan teknisiä tienvarsitarkastuksia voidaan tehdä hyötyajoneuvojen lisäksi kaikille muillekin ajoneuvoluokille.

Direktiivin mukaiseen teknisten tienvarsitarkastusten järjestelmään kuuluvat alustavat tekniset tienvarsitarkastukset ja yksityiskohtaisemmat tekniset tienvarsitarkastukset. Alustavassa tarkastuksessa on tarkastettava ajoneuvossa säilytettävä viimeisin katsastustodistus ja teknistä tienvarsitarkastusta koskeva raportti, jos sellainen on annettu. Lisäksi on tehtävä silmämääräinen arvio ajoneuvon teknisestä kunnosta. Lisäksi voidaan tehdä silmämääräinen arvio ajoneuvon kuorman kiinnityksestä. Alustavan tarkastuksen tulosten perusteella on päätettävä, onko ajoneuvolle tehtävä yksityiskohtaisempi tienvarsitarkastus. Yksityiskohtaisemmassa tarkastuksessa ajoneuvosta on tarkastettava ne direktiivin liitteessä II luetellut kohteet, joita pidetään tarpeellisina ja merkityksellisinä.

Yksityiskohtaisempi tekninen tienvarsitarkastus tehdään käyttäen liikuteltavaa tarkastusyksikköä tai tienvarsitarkastuksia varten osoitettuja tiloja. Yksityiskohtaisempi tarkastus voidaan

tehdä myös lähimmällä katsastustoimipaikalla. Liikuteltavissa tarkastusyksiköissä ja tienvarsitarkastuksia varten osoitetuissa tiloissa on oltava asianmukaiset laitteet yksityiskohtaisempien teknisten tienvarsitarkastusten tekemiseksi, mukaan lukien tarvittaessa ajoneuvon jarrujen ja jarrutustehon, ohjauksen, pyöräntuennan ja ympäristöhaittojen arvioimiseksi tarvittavat laitteet. Jos liikuteltavissa tarkastusyksiköissä tai tienvarsitarkastuksia varten osoitetuissa tiloissa ei ole alustavassa tarkastuksessa esitetyn kohteen tarkastamiseksi vaadittuja laitteita, ajoneuvo on ohjattava katsastustoimipaikalle, joissa tuon kohteen yksityiskohtainen tarkastus voidaan suorittaa.

Suomessa alustavia tienvarsitarkastuksia suorittavat poliisi, tulli ja rajavartiolaitos. Liikenteen turvallisuusvirasto järjestää yksityiskohtaisempiin tienvarsitarkastuksiin tarvittavan teknisen asiantuntemuksen (katsastajat) ja tarkastuslaitteet. Jos alustavassa tarkastuksessa ei ole käytävissä riittävää teknistä asiantuntemusta, tarkastuksen suorittaja voi ajoneuvolain nojalla määrätä ajoneuvon valvontakatsastukseen lähellä sijaitsevaan katsastustoimipaikkaan. Liikenteen turvallisuusvirasto kilpailuttaa teknisten tienvarsitarkastusten ajoneuvoteknisten asiantuntijapalveluiden tuottamisen määräajoin.

Tienvarsitarkastusdirektiivin mukaan yksityiskohtaisempia teknisiä tienvarsitarkastuksia voivat tehdä vain tarkastajat, jotka täyttävät uuden katsastusdirektiivin 13 artiklassa ja liitteessä IV säädetyt pätevyyttä ja koulutusta koskevat vähimmäisvaatimukset. Jäsenvaltiot voivat säätää, että tienvarsitarkastuksia varten osoitetuissa tiloissa tarkastuksia tekevien tai liikuteltavia tarkastusyksiköitä käyttävien tarkastajien on täytettävä nuo tai vastaavat toimivaltaisen viranomaisen hyväksymät vaatimukset. Ajoneuvolain mukaan teknisiin tienvarsitarkastuksiin osallistuvien teknisten asiantuntijoiden on oltava katsastusten suorittamiseen oikeutettuja henkilöitä. Liikenteen turvallisuusvirasto on edellyttänyt, että tekniset asiantuntijat täyttävät ajoneuvon katsastustoiminnasta annetussa laissa säädetyt katsastajaa koskevat vaatimukset. Teknisellä asiantuntijalla on oltava kevyiden ja raskaiden ajoneuvojen määräaikaikatsastusoikeudet, kevyiden ja raskaiden ajoneuvojen rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastusoikeudet sekä oikeus paineilmajarrujen laajaan tarkastukseen.

Liikenteen turvallisuusviraston tilaston mukaan vuonna 2014 Suomessa suoritettiin 7 953 direktiivin mukaista hyötyajoneuvon teknistä tienvarsitarkastusta. Poliisi suoritti 5 981 tarkastusta, tulli 1 962 tarkastusta ja rajavartiolaitos kymmenen tarkastusta. Tarkastetuista ajoneuvoista 4 549 oli Suomessa rekisteröityjä ja 3 404 ulkomailla rekisteröityjä. Tarkastukset painottuivat N3-luokan kuorma-autoihin (kokonaismassa yli 12 tonnia) ja O4-luokan perävaunuihin (kokonaismassa yli 10 tonnia), kun taas esimerkiksi linja-autoja tarkastettiin vain joitakin kymmeniä. Tarkastetuista ajoneuvoista lähes joka toisessa todettiin teknisiä vikoja tai puutteita. Ajokieltoon määrättiin vakavien vikojen tai puuteiden takia 147 ajoneuvoa, joista 111 oli Suomessa rekisteröityjä. Ajokieltoon määrättyjen ajoneuvojen osuus oli noin kaksi prosenttia kaikista tarkastetuista ajoneuvoista. Liikennevalvonnan yhteydessä tienvarsitarkastuksia tehdään myös kevyille ajoneuvoille. Näiden tarkastusten määrästä ei kuitenkaan ole saatavilla tilastoja.

2.4 Katsastustoiminnan ja yksittäishyväksyntöjen myöntämisen riippumattomuus muusta ajoneuvoihin liittyvästä toiminnasta

Ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetussa laissa säädetään katsastustoiminnan luvanvaraisuudesta ja luvan saamisen ehdoista. Yhtenä lupaedellytyksenä rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastusten osalta on lain 7 §:n mukaan hakijan riippumattomuus. Määräaikaikais- ja valvontakatsastuksia suorittavien osalta vastaavia riippumattomuusvaatimuksia ei enää ole.

Tarkemmin riippumattomuudesta säädetään lain 11 §:ssä, jonka mukaan rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksiin oikeuttavan luvan hakijaa pidetään riippumattomana, jos hakija taikka yhtiömuodossa toimivaan hakijaan määräävässä asemassa oleva ei harjoita tai ole kaupallisesti, taloudellisesti tai muuten riippuvuussuhteessa siihen, joka harjoittaa ajoneuvojen tai niiden osien valmistusta, maahantuontia, kauppaa, suunnittelua, markkinointia, korjausta tai huoltoa, vakuutustoimintaan liittyvää ajoneuvojen vahinkotarkastustoimintaa, taikka luvanvaraista liikennettä. Luvan hakija ei saa myöskään olla riippuvuussuhteessa ajoneuvojen tai niiden osien valmistusta, maahantuontia, kauppaa, suunnittelua, markkinointia, korjausta tai huoltoa harjoittavien muodostamaan järjestöön.

Ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain 13 §:ssä säädetään katsastusluvan hakemisesta. Määräaikais- ja valvontakatsastuslupaa hakevan, joka harjoittaa ajoneuvojen taikka niiden osien tai varusteiden valmistusta, maahantuontia, kauppaa, suunnittelua, markkinointia, korjausta tai huoltoa, vakuutustoimintaan liittyvää ajoneuvojen vahinkotarkastustoimintaa taikka luvanvaraista liikennettä on osoitettava, miten tämä järjestää toimintansa siten, ettei muu toiminta vaikuta katsastuksen lopputulokseen. Rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastusluvan hakijan on esitettävä selvitys siitä, että hakija täyttää 11 §:ssä säädetyt riippumattomuusvaatimukset.

Yksittäishyväksynnästä säädetään ajoneuvolaissa. Yksittäishyväksynnällä tarkoitetaan menettelyä, jossa todetaan, että yksittäinen auto tai sen perävaunu, joka voi olla muukin kuin ainoa kappale, täyttää sitä koskevat vaatimukset. Yksittäishyväksyntä myönnetään tieliikennekäyttöön myytävälle tai ensirekisteröitävälle uudelle M-, N- tai O-luokan ajoneuvolle, jota ei ole tyyppihyväksytty. Myös tyyppihyväksytty M-, N- tai O-luokan ajoneuvo voidaan esittää yksittäishyväksyttäväksi, jos sitä on ennen ensirekisteröintiä muutettu siten, että myönnetyn tyyppihyväksynnän voimassaolo on päättynyt, tai jos ajoneuvolle on muussa ETA-valtiossa tai Ahvenanmaan maakunnassa myönnetty kansallinen piensarjatyyppihyväksyntä, jota ei ole Suomessa tunnustettu. Lisäksi monivaiheisen tyyppihyväksynnän viimeisessä vaiheessa valmistunut M-, N- tai O-luokan ajoneuvo voidaan EY-tyyppihyväksynnän tai kansallisen piensarjatyyppihyväksynnän sijasta yksittäishyväksyä.

Yksittäishyväksynnässä tarkastetaan ajoneuvon yksilöintitiedot ja muut rekisteröintiä varten tarpeelliset tiedot. Lisäksi tarkastetaan, onko ajoneuvo rakenteeltaan, mitoiltaan ja varusteiltaan säännösten mukainen.

Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä. Liikenteen turvallisuusvirasto järjestää yksittäishyväksyntöjen myöntämisen hankkimalla toimintaan tarvittavat palvelut niiden tuottajilta. Liikenteen turvallisuusvirasto tekee sopimuksen yksittäishyväksyntöjen myöntämisestä niiden palvelun tuottajien kanssa, jotka täyttävät ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetussa laissa (958/2013) säädetyt vaatimukset.

Voimassa olevan lain mukaan yksittäishyväksynnän myöntäjän on oltava riippumaton. Yksittäishyväksynnän myöntäjä ei saa harjoittaa ajoneuvojen tai niiden osien valmistusta, maahantuontia, kauppaa, suunnittelua, markkinointia, korjausta tai huoltoa, vakuutustoimintaan liittyvää ajoneuvojen vahinkotarkastustoimintaa taikka luvanvaraista liikennettä. Yksittäishyväksynnän myöntäjä ei saa olla myöskään kaupallisesti, taloudellisesti tai muuten riippuvuussuhteessa sellaiseen, joka harjoittaa näitä toimintoja. Riippumattomuusvaatimus koskee yksittäishyväksynnän myöntäjän, joka yleensä on osakeyhtiö tai kommandiittiyhtiö, lisäksi niitä henkilöitä jotka ovat määräävässä asemassa katsastusluvan hakijaan. Tällaisia henkilöitä ovat yhtiön omistajien lisäksi toimitusjohtaja sekä hallituksen jäsenet ja varajäsenet. Sen sijaan muita yksittäishyväksynnän myöntäjän palveluksessa olevia henkilöitä riippumattomuusvaatimus ei koske, joten he voivat siten harjoittaa esimerkiksi ajoneuvojen huolto- tai korjaustoimintaa.

Määräaika- ja valvontakatsastuksia tarjoavien katsastustoimijoiden tiukoista riippumattomuusvaatimuksista luovuttiin vuonna 2014. Tarkoituksena oli mahdollistaa korjaamoille ja katsastusasemille toiminnan laajentaminen ja täten turvata palvelujen saatavuutta harvaan asutuille alueille. Muutoksella ei ollut merkittäviä vaikutuksia katsastusmarkkinoihin. Katsastuslupa on myönnetty vain noin 20 korjaamolle muutoksen jälkeen. Toisaalta haittojakaan riippumattomuusvaatimuksen poistamisesta ei ole ilmennyt. Liikenteen turvallisuusviraston harjoittaman valvonnan mukaan sekä korjaamo- että katsastustoimintaa harjoittavien katsastusasemien katsastusten laatu ei ole poikennut muista asemista.

Sen sijaan rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksia sekä yksittäishyväksyntöjen myöntämistä harjoittavien toimijoiden osalta yhä voimassa olevat riippumattomuusvaatimukset ovat johtaneet liiketoiminnan kannalta epätarkoituksenmukaisiin yhtiö- ja henkilöstöjärjestelyihin. Riippumattomuusvaatimuksen on pystynyt täyttämään konsernirakenteella, jossa yksi yhtiö suorittaa pelkkiä määräaika- ja valvontakatsastuksia sekä harjoittaa muuta ajoneuvoalan liiketoimintaa ja toinen yhtiö harjoittaa pelkkää katsastustoimintaa rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastukset mukaan luettuna. Molemmat yhtiöt omistaa sama emoyhtiö, jolla ei ole muuta varsinaista liiketoimintaa. Riippumattomuussääntely on saattanut vähentää kaikkia katsastuksia suorittavien yritysten halukkuutta laajentaa toimintaansa ja vastaavasti esimerkiksi korjaamojen halukkuutta aloittaa katsastuspalvelujen tarjoaminen.

Ongelmia on esiintynyt jonkin verran myös määräaikaikatsastusasiakkaille. Yrityksen, joka on oikeutettu suorittamaan määräaikaikatsastusten lisäksi rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksia, tulee olla riippumaton ja täten auton huolto tai korjaus samassa yrityksessä ei ole mahdollista. Tämä lisää asiakkaiden epätietoisuutta katsastusasemien tarjoamista palveluista. Nykyisen lain sanamuodon mukaan riippumaton katsastusyritys ei saisi suorittaa minkäänlaisia, edes vähäisiä huoltotoimenpiteitä ajoneuvoihin. Käytännössä on kuitenkin katsottu sallituksi sellaisten pienten huoltotoimenpiteiden suorittaminen, jotka on yleensä tarkoitettu tavallisen auton käyttäjän itse hoidettavaksi.

2.5 Uudet direktiivit ja niiden tuomat muutostarpeet kansalliseen lainsäädäntöön

Katsastusdirektiivi

Moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen määräaikaikatsastuksista sekä direktiivin 2009/40/EY kumoamisesta annettu neuvoston ja parlamentin direktiivi 2014/45/EU tuo katsastussääntelyyn muutoksia muun muassa soveltamisalan laajenemisen ja katsastusjärjestelmän hallinnollisten vaatimusten lisääntymisen myötä.

Soveltamisalan laajeneminen moottoripyöriin ja muihin yli kuutiolavuudeltaan 125 cm³ L-luokan ajoneuvoihin sekä nopeisiin traktoreihin aiheuttaa muutostarpeen katsastusasetukseen. L-luokkien ajoneuvojen, mukaan lukien moottoripyörien, katsastusvelvollisuuden sijasta jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön myös vaihtoehtoisia toimenpiteitä. Näistä ei kuitenkaan tarvitse säätää erikseen, jos toimenpiteet eivät itsessään sitä edellytä.

Pääosa hallinnollisista vaatimuksista, kuten katsastustoimipaikkojen valvonta ja katsastajien koulutus ovat Suomessa olleet käytössä jo ennen direktiivin antamista, joten niiden osalta lainsäädäntöön ei ole tarpeen tehdä muutoksia.

Direktiivissä säädetään myös entistä tarkemmin katsastuksessa havaittujen vikojen luokittelusta, eli käytännössä katsastuksen arvosteluperusteista. Näitä koskevat muutokset olisi otettava huomioon ajoneuvolain muutoksissa.

Tienvarsitarkastusdirektiivi

Unionissa liikennöivien hyötyajoneuvojen liikennekelpoisuutta koskevista teknisistä tienvarsitarkastuksista ja direktiivin 2000/30/EY kumoamisesta annettu neuvoston ja parlamentin direktiivi 2014/47/EU tuo joitain tarkennuksia nykyiseen tienvarsitarkastusten suorittamiseen. Nämä koskevat muun muassa tarkastusten tietojen välittämistä EU-maiden välillä ja kuorman kiinnittämisen arvosteluperusteita. Lisäksi direktiivissä säädetty teknistä tienvarsitarkastusta koskevat tarkastuskohteet, menetelmät ja arvosteluperusteet olisi päivitettävä vastaamaan uutta katsastusdirektiiviä.

Tarkastusten tietojen välittämistä koskeva sääntely viittaa direktiivin 2006/22/EY artiklan 9 nojalla perustetun, liikenneluvan haltijoiden riskiluokitusta koskevan järjestelmän käyttöön. Tätä järjestelmää koskeva sääntely kattaa jo nyt tienvarsitarkastusten tietojen välittämisen, joten näiltä osin muutoksia lainsäädäntöön ei tarvita. Muut päivitettävät säännökset koskevat pääosin valtioneuvoston asetuksella säänneltyjä kohteita.

Rekisteröintitodistusdirektiivi

Uudella rekisteröintitodistusdirektiivillä muutetaan aiempaa rekisteriasiakirjoista annettua direktiiviä sisällyttämällä siihen säännökset ajoneuvon käyttöluvan väliaikaisesta peruuttamisesta ja rekisteröinnin peruuttamisesta. Direktiivissä säädetään lisäksi jäsenvaltioiden velvollisuudesta tallettaa sähköisesti direktiivissä ja sen liitteissä luetellut tiedot alueellaan rekisteröidyistä ajoneuvoista.

Rekisteröintitodistusdirektiivin 3 artiklan 4 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on tallennettava sähköisesti tiedot kaikista alueellaan rekisteröidyistä ajoneuvoista. Kohdassa luetellaan ne ajoneuvorekisteriin lisättävät tiedot, joita sähköistä rekisteröintiä koskeva vaatimus koskee. Tietojen tallentamisesta rekisteröidyistä ajoneuvoista säädetään Suomessa laissa ajoneuvoliikennerekisteristä (541/2003), jäljempänä ajoneuvoliikennerekisterilaki. Rekisteriä pitää Liikenteen turvallisuusvirasto.

Ajoneuvoliikennerekisterilain 2 luvussa säädetään rekisterin tietosisällöstä. Edelleen rekisteriin talletettavista tiedoista tarkemmin säädetään ajoneuvoliikennerekisterin tiedoista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1116/2003). Ajoneuvorekisteriä ylläpidetään sähköisesti. Ajoneuvoliikennerekisterilaissa ei nimenomaisesti todeta, että ajoneuvoliikennerekisterin tietoja ylläpidetään sähköisesti. Asia käy kuitenkin ilmi yksiselitteisesti ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain esitöiden perusteluista. Kyseinen Liikenteen turvallisuusviraston ylläpitämä ajoneuvoliikennerekisteri täyttää muodon ja sisällön osalta direktiivin asettamat vaatimukset sähköisestä rekisteritietojen tallettamisesta. Direktiivin 3 artiklan 4 kohdassa vaaditut rekisteröitävät tiedot on kansallisesti määritelty valtioneuvoston asetuksessa ajoneuvoliikennerekisterin tiedoista annetun valtioneuvoston asetuksen 14–16 §:ssä. Ajoneuvoliikennerekisterilain ja sitä täydentävän asetuksen vaatimukset vastaavat direktiivin asettamia tiedon rekisteröintivaatimuksia. Kyseinen direktiivin 3 artiklan muutos ei aiheuta muutostarpeita kansalliseen lainsäädäntöön.

Direktiivin 3 artiklan uuden 5 kohdan mukaan ajoneuvon tekniset tiedot on asetettava toimivaltaisten viranomaisten ja katsastusasemien saataville määräaikaikatsastuksia varten. Jäsenvaltiot saavat rajoittaa katsastusasemien oikeutta käyttää ja levittää tällaisia tietoja niiden väärinkäytön välttämiseksi. Ajoneuvoliikennerekisterilain 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädetään siitä, että rekisteriin talletettuja julkisia tietoja saa luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin viranomaisille laissa tai sen nojalla säädettyjen tai määrättyjen tehtävien tai velvoitteiden hoitamista varten. Momentin 4 kohdassa säädetään tietojen luovuttamisesta kat-

sastuksen suorittajalle ajoneuvoihin liittyviä katsastustehtäviä varten. Kyseinen direktiivin 3 artiklaan lisättävä kohta 5 ei aiheuta muutostarpeita kansalliseen lainsäädäntöön.

Direktiiviin uuden 3 a artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen vastaanottaessa määräaikaikatsastuksesta ilmoituksen, jonka mukaan lupa käyttää tiettyä ajoneuvoa on väliaikaisesti peruutettu katsastusdirektiivin 9 artiklan mukaisesti, sen on tallennettava sähköisesti tiedot väliaikaisesta peruuttamisesta. Väliaikaisen peruuttamisen on oltava voimassa, kunnes ajoneuvo on läpäissyt uuden katsastuksen. Tämän jälkeen viranomaisen on viipymättä annettava uudelleen lupa käyttää ajoneuvoa ilman uutta rekisteröintiprosessia. Väliaikainen peruuttaminen määritellään 2 artiklan uudessa e alakohdassa. Suomessa ajoneuvolain 56 §:n mukaan ajoneuvo voidaan määrätä käyttökieltoon, mikä vastaa direktiivissä tarkoitettua tilannetta, jossa lupa käyttää ajoneuvoa on tilapäisesti peruttu. Ajoneuvoliikennerekisterin tiedoista annetun valtioneuvoston asetuksen 19 §:n mukaan rekisteriin tallennetaan ajokieltoa koskevia tietoja. Kyseinen direktiivin 3a artiklan muutos ei aiheuta muutostarpeita kansalliseen lainsäädäntöön.

Uuden 3 a artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat sallia, että ajoneuvon rekisteröintitodistuksen haltija esittää toimivaltaiselle viranomaiselle pyynnön rekisteröinnin siirtämisestä ajoneuvon uudelle omistajalle. Ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen (893/2007) 14 §:ssä säädetään jo tätä tarkoitusta varten luovutusilmoituksesta. Pykälän mukaan ajoneuvon edellinen omistaja voi ilmoittaa ajoneuvon uuden omistajan nimen rekisteröinnin suorittajalle merkittäväksi rekisteriin, jos samalla ilmoitetaan uuden omistajan osoite ja ajoneuvon luovutuspäivä. Kyseinen direktiivin 3a artiklan muutos ei aiheuta muutostarpeita kansalliseen lainsäädäntöön.

Artiklan 3 a 3 kohdan mukaan jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen saadessa ilmoituksen siitä, että ajoneuvoa on käsitelty Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/53/EY mukaisena romuajoneuvona, kyseisen ajoneuvon rekisteröinti on peruutettava pysyvästi ja tätä koskeva tieto on lisättävä sähköiseen rekisteriin. Rekisteröinnin peruuttaminen määritellään 2 artiklan uudessa f alakohdassa. Sen mukaan rekisteröinnin peruuttamisella tarkoitetaan toimenpidettä, jolla jäsenvaltion antama lupa ajoneuvon käyttämiseen tieliikenteessä peruutetaan. Suomessa rekisteröinnin peruuttamista vastaa asiallisesti ajoneuvon lopullinen poistaminen liikennekäytöstä ja tämän tiedon merkitseminen rekisteriin. Lopullinen poistaminen on määriteltä ajoneuvolain 3 §:n 1 mom. 27 kohdassa ja lopullisesta poistamisesta sekä sen rekisteröinnistä säädetään tarkemmin lain 66 e §:ssä. Sen mukaan ajoneuvolle tehdään lopullista poistoa koskeva merkintä rekisteriin, jos ajoneuvosta on annettu jätelain 59 §:ssä tarkoitettu romutustodistus tai muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa annettu vastaava todistus taikka ajoneuvo on muulla tavalla todistettavasti tuhoutunut. Kyseinen direktiivin 3a artiklan muutos ei aiheuta muutostarpeita kansalliseen lainsäädäntöön.

5 artiklaan lisätään uusi kohta 3, joka koskee jäsenvaltioiden velvollisuutta tunnustaa katsastustodistuksen voimassaolo artiklan mukaisin edellytyksin. Katsastustodistuksesta säädetään ajoneuvolain 58 §:ssä. Pykälän 2 momentin mukaan ulkomailla tai Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröidylle tai käyttöön otetulle ajoneuvolle määräajoin suoritettavasta katsastuksesta annettu todistus on voimassa Suomessa. Katsastusasetuksen 15 §:ssä säädetään tarkemmin katsastustodistuksen sisällöstä ja siitä kenelle todistus myönnetään. Katsastustodistukseen merkitään ajoneuvon valmistenumero, rekisteritunnus ja kansallisuustunnus, matkamittarin lukema katsastushetkellä, jos se on saatavilla, ajoneuvoluokka, jos se on saatavilla, sekä katsastuksen tulos, katsastuksen suorittamisen paikka ja päivämäärä, seuraavan määräaikaikatsastuksen ajankohta, katsastustoimipaikan nimi ja katsastajan allekirjoitus tai tunniste. Katsastustodistukseen merkittäviin tietoihin ei sisälly tietoa ajoneuvon omistajasta tai haltijasta.

Omistajanvaihdoksesta huolimatta katsastustodistus, joka on ajoneuvokohtainen, säilyy automaattisesti voimassa. Muutos ei täten aiheuta tarvetta muuttaa kansallista sääntelyä.

Myös direktiivin 1, 2, 6, 7 ja 9 artiklaan tehdään muutoksia. Direktiivin 1 artikla koskee direktiivin soveltamisalaa ja siihen tehdään luonteeltaan tekninen muutos. 2 artiklaan lisätään määritelmät väliaikaisesta peruuttamisesta sekä rekisteröinnin peruuttamisesta. Artiklat 6 ja 7 artikla koskevat komissiolle annettuja valtuuksia antaa delegoituja säädöksiä direktiivin liitteiden muuttamiseksi ja 9 artikla jäsenvaltioiden velvoitetta avustaa toisiaan direktiivin täytäntöönpanossa. Edellä mainitut direktiivin muutokset eivät aiheuta muutostarpeita kansalliseen lainsäädäntöön.

Direktiivi 2014/46/2014 ajoneuvojen rekisteriasiakirjoista annetun direktiivin 1999/37/EY muuttamisesta ei edellä mainituin perusteluin edellytä kansallisia lainsäädäntömuutoksia.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Johdanto

Ehdotuksella implementoitaisiin uusien katsastus-, tienvarsitarkastus- ja rekisteröintitodistusdirektiivien vaatimukset. Lisäksi samassa yhteydessä pyrittiin kartoittamaan muita kansalliseen katsastussääntelyyn liittyviä muutostarpeita. Esityksellä on tarkoitus toteuttaa hallitusohjelman säädösten sujuvoittamisen kärkihanketta. Hallituksen tavoitteena on sääntelyn nettomäärän keventäminen ja säädöksille vaihtoehtoisten ohjauskeinojen käytön lisääminen. Hallitusohjelman mukaan EU-säännösten toimeenpanossa tulee pidättäytyä kansallisesta lisäsääntelystä.

3.2 Riippumattomuussäännökset

Riippumattomuussääntelyn tavoitteena on ollut varmistaa, etteivät muut intressit, kuten ajoneuvojen tai sen osien taikka korjauspalvelujen myynnin edistäminen, vaikuta katsastuksen lopputulokseen. Tällä on pyritty turvaamaan asiakkaiden tasapuolinen kohtelu. Laadukkaiden ja tasapuolisten katsastuspalvelujen turvaaminen on edelleen keskeinen katsastussääntelyn tavoite, mutta kuten kehitys määräaikais- ja valvontakatsastusten osalta on osoittanut, näihin tavoitteisiin voidaan päästä ilman tiukkaa riippumattomuussääntelyäkin. Esityksen tavoitteena on, että sääntelyä voidaan tältä osin keventää ja täten poistaa katsastustoimijoiden tarve epätarkoituksenmukaisiin yritysjärjestelyihin.

Usealla toimialalla toimivan katsastustoimijan intressit voivat joissain tilanteissa olla osin ristiriitaiset. Voittoa maksimoidessaan yritys pyrkii myymään mahdollisimman paljon hyödykkeitä mahdollisimman suurella hinnalla. Toimintaansa puntaroidessa yrityksen on tasapainoitettava lyhyen ja pitkän aikavälin kysynnän välillä. Periaatteessa yrityksellä on mahdollisuus lisätä lyhyen aikavälin kysyntää hylkäämällä ajoneuvo tarkastuksessa, sillä tällä tavoin yrityksen on mahdollista saada lisätienestettä uusintakatsastuksesta ja korjaamo-katsastajan kyseessä ollessa myös ajoneuvon korjaustöistä. Koska asiakas kuitenkin oletettavasti suosii hyväksyvää lopputulosta katsastuksessa, muodostuu yritykselle kannustin lisätä pitkän aikavälin kysyntää hyväksymällä ajoneuvoja liian usein. Tutkimuksissa on osoitettu, että kuluttaja valitsee saman katsastusaseman todennäköisemmin seuraavalla katsastuskerralla, jos edellisen katsastuksen tulos on ollut hyväksytty (esimerkiksi Thomas Hubbard. 1997. Consumer Beliefs and Buyer and Seller Behavior in the Vehicle Inspection Market). Myös katsastusaseman yleinen hylkäysprosentti on näyttänyt olevan yhteydessä katsastusaseman kohdistuvaan kysyntään. Tutkimusten valossa näyttäisi siltä, että myös korjaamo-katsastamoilla on päinvastoin kannustin

hyväksyä ajoneuvoja liian usein kuin liian harvoin. Tämä perustelee vahvasti sitä, ettei riippumattomuussääntelylle ole tarvetta.

Erikoiskatsastuksissa ja yksittäishyväksyntöjen myöntämisessä suurin riippumattomuusongelmia voisi syntyä kilpailevien toimijoiden tuotteiden katsastamisesta. Käytännössä yritykset eivät tuo omia tuotteitaan kilpailijan hyväksyttäväksi. Omien tuotteiden hyväksyntä on kiellettyä jo hallintolain (434/2003) 27 ja 28 §:n esteellisyysäännösten nojalla.

Jatkossakin katsastustoiminnan ja yksittäishyväksyntöjen myöntämisen asianmukaisuutta ja tasapuolista kohtelua valvottaisiin viranomaisten toimesta ja säännösten vastaisen toiminta on sanktioitu. Katsastustoiminta on Suomessa luvanvaraista, jolloin viranomaisella on mahdollisuus poistaa säännösten vastaisesti toimivat yritykset markkinoilta. Viranomaisvalvontaa harjoittaa Liikenteen turvallisuusvirasto, joka valvoo katsastusten laatua valvontatarkastuksilla, erikoiskatsastusten valvonnalla, testiautotoiminnalla, kansalaisilta ja toisilta viranomaisilta kerätyillä tiedoilla sekä yksittäisten ajoneuvojen uudelleen tarkastuksilla välittömästi katsastuksen jälkeen. Mikäli katsastustoimipaikalle kertyy useita valvontahavaintoja tai virheet ovat toistuvia, niin Liikenteen turvallisuusvirasto voi ryhtyä katsastustoiminnasta annetun lain 43 §:n mukaisiin toimenpiteisiin, joita ovat katsastusluvan peruutus kokonaan tai määräajaksi sekä varoitus ja huomautus. Myös yksittäiselle katsastajalle voidaan antaa huomautus, varoitus tai kieltää katsastuksen suorittaminen määräajaksi. Viranomaisvalvonta luo pelotevaikutuksen, joka kannustaa katsastusasemia toimimaan säännösten edellyttämällä tavalla.

Yksittäishyväksynnät ovat puolestaan Liikenteen turvallisuusviraston järjestämää toimintaa, jossa yksityiset palveluntarjoajat harjoittavat toimintaa sopimusten nojalla. Ongelmatilanteessa sopimus voidaan purkaa.

Edellä esitetyistä syistä johtuen esitetään, että riippumattomuussääntelystä luovuttaisiin myös rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastusta harjoittavien toimipaikkojen osalta. Jatkossa luvanhakijan olisi esitettävä selvitys siitä, miten hakija järjestää toimintansa siten, ettei hakijan harjoittama muu ajoneuvoihin liittyvä toiminta kuin katsastustoiminta vaikuta katsastuksen lopputulokseen. Nykyisin vastaavaa selvitystä edellytetään määräaika- ja muutokatsastustoiminnan aloittamiseen pyrkiviltä luvanhakijoilta.

3.3 Määräyksenantovaltuudet

Määräaikaikatsastusten tarkastuskohteista ja tarkastusmenetelmistä, vikojen ja puutteellisuksien arvostelusta, katsastustodistuksen sisällöstä sekä katsastuksessa tarvittavista ajoneuvon teknisistä tiedoista ja niiden toimittamisesta on tällä hetkellä säädetty ajoneuvolaissa, valtioneuvoston asetuksessa ja EU-direktiiveissä. Edellä mainituista asioista on tarpeen antaa runsaasti yksityiskohtaista ja teknistä sääntelyä, joka olisi luontevinta antaa valtioneuvoston asetuksen sijaan Liikenteen turvallisuusviraston määräyksellä.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Vaikutukset kotitalouksien asemaan

Esityksellä ei olisi merkittäviä vaikutuksia kotitalouksien taloudelliseen asemaan. Esitetyillä muutoksilla ei arvioida olevan vaikutusta katsastuspalvelujen hintatasoon, saatavuuteen tai kuluksiin.

Vaikutukset yrityksiin

Esityksellä ei olisi merkittäviä vaikutuksia yritysten asemaan. Riippumattomuusvaatimusten keventäminen poistaisi yrityksiltä tarpeen epätarkoituksenmukaisiin yritys- ja henkilöstöjärjestelyihin. Riippumattomuusvaatimusten keventäminen rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastusten sekä yksittäishyväksyntöjen myöntämisen osalta saattaa lisätä muuta ajoneuvoalan liiketoimintaa tekevien yritysten kiinnostusta laajentaa toimintaansa katsastuspalveluihin ja vastaavasti kaikkia katsastuspalveluja tarjoavien yritysten halukkuutta laajentaa toimintaa muihin ajoneuvoalan palveluihin.

Epätarkoituksenmukaisten yritysjärjestelyjen ylläpito aiheuttaa yrityksille ylimääräisen hallinnollisen taakan verrattuna siihen, että yksi yhtiö pystyisi suorittamaan kaikkia katsastuksia ja harjoittamaan muuta ajoneuvoihin liittyvää toimintaa. Muutoin esityksellä ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia yritysten kustannuksiin tai tuottoihin.

Jatkossa Liikenteen turvallisuusvirasto voisi antaa tarkempia määräyksiä kaikista katsastuksen tarkastuskohteista ja tarkastusmenetelmistä. Nykyisin tarkastuskohteina ja -menetelminä on hyväksytty vain katsastusdirektiivin liitteen I mukaisia menetelmiä. Viranomaisten vahvistamat menetelmät voivat tulevaisuudessa mahdollistaa nykyistä joustavammin toiminnan kehittämisen ja tehokkaiden menetelmien käyttöönoton. Tämä voisi kannustaa yrityksiä innovaatioiden kehittämiseen ja investointeihin. Tällä olisi kuitenkin todennäköisesti vaikutuksia vasta pitkällä aikavälillä.

Vaikutukset julkiseen talouteen

Esityksellä ei olisi suoria vaikutuksia valtion tai kuntien budjettiin. Esityksessä ei ehdoteta muutoksia viranomaisten käytössä oleviin resursseihin. Liikenteen turvallisuusvirastolle annettaisiin uusia määräyksenantovaltuuksia, jotka lisäävät hiukan viraston työtaakkaa. Lisäys on kuitenkin niin vähäinen, ettei se edellytä lisäresursseja.

Vaikutukset kansantalouteen

Esityksellä ei arvioida olevan vaikutuksia kansantalouteen.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Esityksellä olisi vaikutuksia erityisesti Liikenteen turvallisuusviraston toimintaan. Muutosten myötä Liikenteen turvallisuusvirasto antaisi jatkossa tarvittaessa määräyksiä tarkemmista kaikkien tarkastuskohteiden ja -menetelmien osalta. Tehtäväkuva laajenisi nykyisestä, sillä tällä hetkellä tarkempia määräyksiä on voinut antaa vain paineilmajarrujen ja sähköohjattujen jarrujärjestelmien osalta. Liikenteen turvallisuusviraston tulisi seurata ajoneuvojen ja katsastusmenetelmien teknistä kehitystä ja arvioida tämän pohjalta uusien määräysten antamista. Seurantatyö sitoo hiukan viraston resursseja. Liikenteen turvallisuusvirasto antaisi jatkossa myös määräykset vikojen ja puutteellisuuksien luokittelusta ja tämä lisäisi sen työtaakkaa hiukan. Uusien määräyksenantovaltuuksien ei kuitenkaan arvioida lisäävän viraston työtaakkaa merkittävästi.

4.3 Ympäristövaikutukset

Esityksellä ei arvioida olevan merkittäviä ympäristövaikutuksia. Jos teknisen kehityksen myötä syntyy uusia käyttökelpoisia katsastusmenetelmiä, mahdollistaisi Liikenteen turvallisuusviraston määräyksenantovaltuus tällaisten menetelmien nopean käyttöönoton. Uusilla menetel-

millä voi olla katsastusten laatua parantava vaikutus, millä puolestaan voisi olla positiivisia ympäristövaikutuksia.

4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Esityksellä ei olisi vaikutusta kansanterveyteen, ihmisten väliseen yhdenvertaisuuteen, lapsien oikeuksiin tai sukupuolten tasa-arvoon. Esityksellä ei arvioida olevan vaikutusta alueiden kehitykselle tai tietoyhteiskunnalle.

5 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä yhteistyössä Liikenteen turvallisuusviraston kanssa.

Esitysluonnos lähetettiin lausuntokierrokselle 8 päivänä joulukuuta 2016. Lausunnot pyydettiin toimittamaan 13 päivään tammikuuta 2017 mennessä. Lausunnon antoivat A-Katsastus Group Oy, Autoalan Keskusliitto ry ja Autotuojat ry, Autoliitto, Citykatsastus Espoo Oy, HelppoKatsastus Oy, Herttoniemen Autokatsastus Oy, K1 Katsastajat Oy, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Koneyrittäjien liitto ry, Lempäälän Autokatsastus Oy, Nokian Autokatsastus Oy, Tuurin Autokatsastus Oy, Oriveden Autokatsastus Oy ja Kolme Jiitä Oy, Liikenneturva, Liikennevakuutuskeskus, Liikennevirasto, Liikenneympäristöyhdistys, Liikenteen turvallisuusvirasto, Linja-autoliitto, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Moottoriajoneuvojen Katsastusmiehet MKM Ry, Poliisihallitus, Suomen Autoteknillinen Liitto ry, Sisäministeriö, Suomen Ajoneuvohistoriallisen Keskusliitto ry, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry, Suomen Motoristit ry, Suomen Taksiliitto, Suomen Yrittäjät, Liikenteen tutkimuskeskus Verne, Tekniikan ja Tiedon Toimihenkilöt TTT ry ja Autokatsastajat AK ry, VEHO Katsastus sekä Yksityisten Katsastustoimipaikkojen Liitto ry.

Valtaosa lausunnoista keskittyi samaan aikaan lausuntokierroksella olleeseen valtioneuvoston asetukseen liikenteessä käytettävien ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta. Hallituksen esitysluonnokseen liittyvät lausunnot käsittelivät riippumattomuusvaatimusten poistamista. Rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastusten riippumattomuusvaatimuksen poistamista kannattivat A-Katsastus Group Oy, VEHO Katsastus, Autoalan Keskusliitto ry ja Autotuojat ry, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Suomen Motoristit ry sekä Autoliitto. Riippumattomuusvaatimuksen poistoa vastusti Yksityisten Katsastustoimipaikkojen Liitto ry, sillä se katsoi muutoksen lisäävän houkutusta toimia säädösten vastaisesti. Ehdotusta puoltavat lausunnonantajat pitivät ehdotettua muutosta kannatettavana, sillä se vähentäisi tarvetta tarpeettomiin yritysjärjestelyihin. A-Katsastus Group Oy toi kuitenkin lausunnossaan esiin, ettei muutos poista tarpeettomiin yritysjärjestelyihin johtavaa ongelmaa kokonaisuudessaan, ellei riippumattomuusvaatimusta poisteta myös yksittäishyväksynnöiltä. Myös Liikenteen turvallisuusvirasto kiinnitti lausunnossaan huomiota tähän seikkaan.

Lausuntopalautteen johdosta myös yksittäishyväksyntöjen riippumattomuusvaatimuksia koskevat lainkohdat päätettiin esittää kumottavaksi ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetusta laista.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Ajoneuvolaki

53 §. Määräaikaikatsastuksen sisältö. Pykälässä säädettyä määräaikaikatsastuksen sisältöä tarkennettaisiin siten, että korostettaisiin katsastuksen roolia ensisijaisesti liikennekelpoisuuden varmistamisen työkaluna. Aiemmin 54 §:ssä säädetty velvollisuus tarkastaa myös ajoneuvon vaatimustenmukaisuus otettaisiin tähän pykälään. Lisäksi Liikenteen turvallisuusviraston valtuuksia antaa tarkempia määräyksiä katsastuksen tarkastuskohteista ja tarkastusmenetelmistä laajennettaisiin kaikkiin tarkastuskohteisiin. Nykyvaltuus koskee vain paineilmajarrujen ja sähköohjattujen jarrujärjestelmien tarkastuksia. Muista kohteista säädetään nykyisin valtioneuvoston asetuksella, jossa taas puolestaan yksinkertaisesti viitataan katsastusdirektiivin säännöksiin. Viittauksella on katettu myös sellaiset ajoneuvot jotka eivät ole katsastusdirektiivin soveltamisalassa.

Muutoksen taustalla on uuden katsastusdirektiivin säännös, jonka mukaan katsastuksen tarkastusmenetelminä voidaan direktiivin liitteessä I säädettyjen menetelmien lisäksi käyttää myös toimivaltaisen viranomaisen vahvistamia menetelmiä. Aiemmassa katsastusdirektiivissä vastaava liikkumavara koski vain raskaan kaluston jarrujärjestelmien tarkastusta. Tarkoituksena olisi jatkossakin pääosin käyttää direktiivin tarkastusmenetelmiä, mutta mikäli esimerkiksi tekniikan kehityksen vuoksi on tarkoituksenmukaista ottaa käyttöön uusia tarkastusmenetelmiä, Liikenteen turvallisuusviraston valtuuden laajentaminen mahdollistaisi niiden käyttöönoton nykyistä yksinkertaisemmin.

53 a §. Vikojen ja puutteellisuuksien luokittelu. Lakiin lisättäisiin uusi pykälä, joka antaa perussäännökset määräaikaikatsastuksessa havaittujen vikojen ja puutteellisuuksien luokittelusta. Jaottelu vastaa katsastusdirektiivissä säädettyä jaottelua. Aiemmin eri tasoista vioista on säädetty ajoneuvon hylkäämistä ja ajokieltoa koskevissa pykälissä epäsuorasti, ja tarkemmin valtioneuvoston asetuksella, mutta nyt arvosteluperusteet olisivat selkeästi yhdessä pykälässä. Liikenteen turvallisuusviraston määräyksellä annettaisiin tarkemmat määräykset vikojen ja puutteellisuuksien luokittelusta. Siltä osin kun sovellettaisiin katsastusdirektiivissä säädettyjä tarkastuskohteita ja -menetelmiä, määräyksessä noudatettaisiin direktiivin liitteen I säännöksiä.

54 §. Ajoneuvon hyväksyminen tai hylkääminen määräaikaikatsastuksessa. Pykälää muutettaisiin siten, että siinä viitattaisiin 53 a §:n säännöksiin vikojen luokittelun osalta. Säännös pysyisi asiallisesti ennallaan. Pykälässä aiemmin mainitut, vaatimustenmukaisuudesta johtuvat hylkäysperusteet katsottaisiin jo nyt kuuluvaksi 53 §:ssä säädetyn mukaisesti katsastuksen sisältöön, ja niiden luokitteluun sovellettaisiin jatkossa samaa jaottelua kuin muihinkin vikoihin ja puutteellisuuksiin.

56 §. Ajokieltoon määrääminen määräaikaikatsastuksessa. Pykälää muutettaisiin siten, että siinä viitattaisiin 53 a §:n säännöksiin vikojen luokittelun osalta. Säännös säilyisi asiallisesti ennallaan.

58 §. Katsastustodistus. Pykälässä säädettäisiin nykyiseen tapaan katsastustodistuksesta. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin todistusta koskevista perusvaatimuksista. Tarkemmat määräykset todistuksen sisällöstä annettaisiin Liikenteen turvallisuusviraston määräyksellä. Määräyksellä toimeenpantaisiin katsastusdirektiivissä säädetty katsastustodistusta koskevat minimivaa-

timukset. Aiemmasta poiketen pykälässä ei säädettäisi, että katsastustodistus on pidettävä mukana ajossa. Katsastustodistuksen mukana pitäminen on palvellut lähinnä liikenteen valvontaa, mutta koska vastaavat tiedot on nykyisin saatavilla myös sähköisesti, paperisen todistuksen mukana pitäminen ei ole enää tarkoituksenmukaista. Pykälässä ei jatkossakaan säädettäisi tarkemmin todistuksen muodosta, mikä mahdollistaisi myös täysin sähköisen todistuksen käyttämisen tulevaisuudessa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin nykyiseen tapaan ulkomailla tai Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröidyn tai käyttöön otetun ajoneuvon katsastuksen tunnustamisesta. Jatkossakin osoituksena voimassa olevasta katsastuksesta hyväksyttäisiin katsastustodistus. Lisäksi säädettäisiin, että osoituksena voimassa olevasta katsastuksesta hyväksytään myös katsastusdirektiivissä tarkoitettu todiste, esimerkiksi ajoneuvon rekisterikilpeen kiinnitettävä tarra.

63 §. *Määräaikaikatsastusta koskevien säännösten soveltaminen muihin katsastuksiin.* Pykälää muutettaisiin siten, että myös 53 a §:n säännöksiä sovellettaisiin ajoneuvon hyväksymiseen ja hylkäämiseen muutos- ja kytkentäkatsastuksessa.

85 §. *Valvontakatsastukseen määrääminen.* Pykälää muutettaisiin siten, että myös 53 a §:n säännöksiä sovellettaisiin valvontakatsastuksiin.

93 §. *Ajoneuvon valmistajan ohjeet ja katsastuksessa tarvittavat ajoneuvon tekniset tiedot.* Pykälän 1 momentissa säädetään valmistajien ja valmistajan edustajien velvollisuuksista toimittaa ajoneuvoista niiden teknisiä ominaisuuksia ja mahdollisesti tavallisesta poikkeavia tarkastusmenetelmiä koskevat, määräaika- ja tienvarsitarkastusten kannalta olennaiset tiedot Liikenteen turvallisuusviraston ja sitä kautta katsastustoimipaikkojen sekä tienvarsitarkastuksia suorittavien tahojen käyttöön.

Uudessa 2 momentissa säädettäisiin katsastusdirektiivin vaatimusten mukaisesti ajoneuvojen teknisiä ominaisuuksia koskevien tietojen toimittamisesta katsastuksen tarpeisiin. Tietojen toimittamisessa olisi noudatettava katsastusdirektiivin nojalla annettua Euroopan komission toimeenpanosäännöstä. Valtioneuvoston asetuksella ilmoitettaisiin toimeenpanosäännöksen numero, ja tarvittaessa tarkempia ehtoja tietojen sisällöstä ja toimittamisesta.

96 §. *Ajoneuvorikkomus.* Pykälän 1 momentissa säädetään teoista, joiden myötä syyllistyy ajoneuvorikkomukseen. Voimassa olevan momentin 5 kohdan mukaan ajoneuvorikkomukseen syyllistyy, jos ei pidä mukanaan katsastuksesta annettua todistusta. Ehdotetussa ajoneuvolain 58 §:ssä ei enää säädettäisi velvollisuudesta pitää mukanaan katsastuksesta annettua todistusta, joten edellä tarkoitusta 5 kohdasta poistettaisiin katsastuksesta annettuun todistukseen viittaava osa. Jatkossa kyseisen kohdan mukaan ajoneuvorikkomukseen syyllistyisi enää laiminlyömällä ajoneuvolain 61 ja 62 §:ssä säädetty katsastuttamisvelvollisuus.

1.2 Laki ajoneuvojen katsastustoiminnasta

7 §. *Katsastusluvan myöntämisen edellytykset.* Koska rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastusten suorittamiseen oikeuttavan katsastusluvan myöntämisen edellytyksenä ei enää olisi hakijan riippumattomuus muusta ajoneuvoihin liittyvästä toiminnasta, pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että kaikkien katsastuslupien myöntämisen edellytykset olisivat samanlaiset.

Pykälän 2 momentti kumottaisiin, koska rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksiin oikeuttavan katsastusluvan myöntämisen edellytyksenä ei enää olisi hakijan riippumattomuus.

Voimassa olevan lain mukaan rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksiin oikeuttavan katsastusluvan hakija ei saa harjoittaa ajoneuvojen tai niiden osien valmistusta, maahantuontia, kauppaa, suunnittelua, markkinointia, korjausta tai huoltoa, vakuutustoimintaan liittyvää ajoneuvojen vahinkotarkastustoimintaa taikka luvanvaraista liikennettä. Hakija ei saa olla myöskään kaupallisesti, taloudellisesti tai muuten riippuvuussuhteessa sellaiseen, joka harjoittaa näitä toimintoja. Riippumattomuusvaatimus koskee hakijan, joka yleensä on osakeyhtiö tai kommandiittiyhtiö, lisäksi niitä henkilöitä jotka ovat määräävässä asemassa katsastusluvan hakijaan. Tällaisia henkilöitä ovat hakijayhtiön omistajien lisäksi toimitusjohtaja sekä hallituksen jäsenet ja varajäsenet. Sen sijaan muita hakijayhtiön palveluksessa olevia henkilöitä riippumattomuusvaatimus ei koske. Riippumattoman katsastusyrityksen katsastajat tai muut työntekijät voivat siten harjoittaa esimerkiksi ajoneuvojen huolto- tai korjaustoimintaa.

Voimassa oleva rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksia koskeva riippumattomuusään-tely on osoittautunut paikoin liian tulkinnanvaraiseksi ja johtanut epätarkoituksenmukaisiin yritysjärjestelyihin. Riippumattomuusvaatimuksen on pystynyt täyttämään konsernirakenteella, jossa yksi yhtiö suorittaa pelkkiä määräaikaais- ja valvontakatsastuksia sekä harjoittaa muuta ajoneuvoalan liiketoimintaa ja toinen yhtiö harjoittaa pelkkää katsastustoimintaa rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastukset mukaan luettuna. Molemmat yhtiöt omistaa sama emoyhtiö, jolla ei ole muuta varsinaista liiketoimintaa. Tällaisten yritysjärjestelyiden ylläpito aiheuttaa yrityksille ylimääräisen hallinnollisen taakan verrattuna siihen, että yksi yhtiö pystyisi suorittamaan kaikkia katsastuksia ja harjoittamaan muuta ajoneuvoihin liittyvää toimintaa.

Myös määräaikaiskatsastusasiakkaiden kannalta nykyinen riippumattomuusvaatimus on ongelmallinen. Jos asiakas määräaikaiskatsastaa autonsa katsastusyrityksessä, joka suorittaa vain määräaikaais- ja valvontakatsastuksia ja jota siten ei koske riippumattomuusvaatimus, hän voi samalla kertaa huollattaa tai korjauttaa sen samassa yrityksessä. Jos määräaikaiskatsastus suoritetaan sellaisessa katsastusyrityksessä, joka suorittaa myös rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksia ja jonka pitää olla riippumaton, auton huolto tai korjaus samassa yrityksessä ei ole mahdollista. Nykyisen lain sanamuodon mukaan riippumaton katsastusyritys ei saisi suorittaa minkäänlaisia, edes vähäisiä huoltotoimenpiteitä ajoneuvoihin. Käytännössä on kuitenkin katsottu sallituksi sellaisten pienten huoltotoimenpiteiden suorittaminen, jotka on yleensä tarkoitettu tavallisen auton käyttäjän itse hoidettavaksi.

Voimassa olevan riippumattomuusvaatimuksen osittaisen tulkinnanvaraisuuden ja sen aiheuttamien epäkohtien poistamiseksi esitetään vaatimuksen poistamista myös rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastusten osalta. Riippumattomuusvaatimuksen poistamisen ei odoteta vaarantavan näiden katsastusten laatua tai tasapuolisuutta. Katsastusluvan myöntämisen edellytyksenä on sertifioitu laadunhallintajärjestelmä. Katsastusluvan hakijan on myös esitettävä selvitys siitä, että hakijan toiminta on järjestetty siten, ettei sen harjoittama muu ajoneuvoihin liittyvä toiminta kuin katsastustoiminta vaikuta katsastuksen lopputulokseen. Rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastusten laatu ja tasapuolisuus varmistettaisiin myös riittävällä valvonnalla ja sanktioinnilla sekä hallintolain esteellisyyssäännöksillä.

11 §. Hakijan riippumattomuuden arviointi. Riippumattomuusvaatimuksen poistamisen takia pykälä kumottaisiin tarpeettomana.

13 §. Katsastusluvan hakeminen. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin uusi 4 a kohta, jonka mukaan katsastuslupahakemukseen on liitettävä selvitys siitä, miten hakija järjestää toimintansa siten, ettei hakijan harjoittama muu ajoneuvoihin liittyvä toiminta kuin katsastustoiminta vaikuta katsastuksen lopputulokseen. Voimassa olevan lain 13 §:n 2 momentin mukaan tämä vaatimus koskee vain määräaikaais- ja valvontakatsastuksiin oikeuttavan katsastusluvan hakijaa.

Muutoksella vaatimus laajennettaisiin koskemaan myös rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastukset sisältävän katsastusluvan hakemista.

Pykälän 2 momentti kumottaisiin. Vaatimus sen selvittämisestä miten hakija järjestää toimintansa siten, ettei hakijan harjoittama muu ajoneuvoihin liittyvä toiminta kuin katsastustoiminta vaikuta katsastuksen lopputulokseen, siirrettäisiin 1 momentin 4 a kohtaan. Velvollisuus riippumattomuusvaatimuksen täyttämistä koskevan selvityksen esittämiseen poistettaisiin, koska 7 §:n 2 momentin ja 11 §:n kumoamisen takia rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksiin oikeuttavan katsastusluvan hakijan ei enää tarvitsisi olla riippumaton.

14 §. Katsastusluvan myöntäminen. Pykälän 1 momentista poistettaisiin viittaus kumottavaksi esitettävään 11 §:ään.

33 §. Jatkokoulutukseen liittyvät kokeet ja niitä koskevien asiakirjojen säilyttäminen. Voimassa olevan lain 33 §:n 1 momentin mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto järjestää määrääkatsastuskoulutukseen liittyvät loppukokeet ja koulutuksen antaja muut jatkokoulutukseen liittyvät kokeet. Pykälän 2 momentissa säädetään jatkokoulutukseen liittyvien koeasiakirjojen ja kokeiden tulosten säilytysajoista. Jatkokoulutukseen liittyvien kokeiden järjestäjän on säilytettävä koeasiakirjat viisi vuotta ja tiedot kokeiden tuloksista kymmenen vuotta.

Pykälän 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana. Jatkokoulutukseen liittyvien koeasiakirjojen ja kokeiden tulosten säilyttämistä koskevat arkistolain (831/1994) säännökset sekä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 18 §:n hyvää tiedonhallintatapaa koskevat säännökset. Nämä yleiset arkistointi- ja säilyttämisvaatimukset katsottaisiin riittäviksi jatkokoulutukseen liittyvien kokeiden osalta, jolloin niitä koskeva lakitasoinen erityissääntely kumottaisiin tarpeettomana. Voimassaolevan säännöksen edellyttämää viiden vuoden (koeasiakirjat) ja kymmenen vuoden (tiedot kokeiden tuloksista) säilyttämisaikaa voidaan pitää liian pitkänä käytännön kannalta. Lain 53 §:n mukaan jatkokoulutusluvan haltijan koulutusasiassa tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenteen turvallisuusvirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään. Hallintolain 49 c §:n mukaan oikaisuvaatimus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

1.3 Laki ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä

7 §. Ilmoittautuminen sopimuskumppaniksi. Pykälässä säädetään niistä asioista, joista tulee tehdä selvitys Liikenteen turvallisuusvirastolle, jos haluaa tehdä yksittäishyväksyntöjen myöntämistä koskevan sopimuksen Liikenteen turvallisuusviraston kanssa. Koska yksittäishyväksynnän myöntäjää koskevana vaatimuksena ei enää olisi palvelun tarjoajan riippumattomuus muusta ajoneuvoihin liittyvästä toiminnasta, pykälän 9 kohtaa muutettaisiin poistamalla viittaus kumottavaksi ehdotettavaan 16 §:ään. Palvelun tarjoajaksi ilmoittautuvan ei siten tarvitsisi esittää Liikenteen turvallisuusvirastolle selvitystä riippumattomuudestaan. Lisäksi pykälän johdantokappaleesta korjataan kielioppivirhe. Vain suomenkielinen sanamuoto muuttuu.

9 §. Yksittäishyväksynnän myöntäjää koskevat yleiset edellytykset. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistettaisiin vaatimus yksittäishyväksynnän myöntäjän riippumattomuudesta. Yksittäishyväksyntä voidaan asiallisesti rinnastaa rekisteröintikatsastukseen. Molemmissa menettelyissä tarkastetaan Suomeen rekisteröitävän yksittäisen ajoneuvon yksilöintitiedot ja muut rekisteröintiä varten tarpeelliset tiedot sekä se, onko ajoneuvo rakenteeltaan, mitoiltaan ja varusteiltaan säännösten mukainen. Koska riippumattomuusvaatimus ehdotetaan poistettavaksi rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksiin oikeuttavan katsastusluvan hakijoilta, poistettaisiin vaatimus myös yksittäishyväksynnän myöntäjiltä. Suuri osa yksittäishyväksynnän myöntäjistä on katsastusyrittäjiä.

Riippumattomuusvaatimuksen poistamisen ei odoteta vaarantavan yksittäishyväksyntöjen myöntämisen laatua tai tasapuolisuutta. Yksittäishyväksynnän myöntäjän tulisi edelleen olla luotettava ja asiantunteva. Yksittäishyväksynnän myöntäjällä on oltava laatujärjestelmä, joka täyttää vähintään standardin SFS-EN ISO/IEC 17020:2012 tai tätä uudemman kyseisen standardin johtamisjärjestelmää koskevat vaatimukset. Yksittäishyväksynnän myöntäjän luotettavuuteen sovelletaan samoja säännöksiä kuin katsastusluvan haltijan luotettavuuteen. Yksittäishyväksynnän myöntäjän on tarjottava palveluita tasapuolisesti kaikille niitä haluaville ja sen on järjestettävä toimintansa siten, etteivät muut seikat kuin ajoneuvon säännösten- ja määräystenmukaisuuteen liittyvä arviointi voi vaikuttaa hyväksynnän lopputulokseen. Yksittäishyväksyntöjen myöntämisen laatu ja tasapuolisuus varmistettaisiin myös riittävällä valvonnalla ja sanktioinnilla sekä hallintolain esteellisyyssäännöksillä.

16 §. *Yksittäishyväksynnän myöntäjän riippumattomuuden arviointi.* Riippumattomuusvaatimuksen poistamisen takia pykälä kumottaisiin tarpeettomana.

27 §. *Sopimuksen purkamisen.* Pykälän 1 momentin 1 kohdasta poistettaisiin viittaus kumottavaksi esitettävään 16 §:ään.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Ehdotettuun ajoneuvolain 53 §:ssä annettaisiin Liikenteen turvallisuusvirastolle valtuus antaa tarkempia määräyksiä katsastuksen tarkastuskohteista ja tarkastusmenetelmistä. Valtuus laajennettaisiin kaikkiin tarkastuskohteisiin. Nykyvaltuus koskee vain paineilmajarrujen ja sähköhjattujen jarrujärjestelmien tarkastuksia. Muista kohteista säädetään nykyisin valtioneuvoston asetuksella, jossa taas viitataan katsastusdirektiivin säännöksiin. Viittauksella on katettu myös sellaiset ajoneuvot jotka eivät ole katsastusdirektiivin soveltamisalassa. Muutoksen taustalla on uuden katsastusdirektiivin säännös, jonka mukaan katsastuksen tarkastusmenetelminä voidaan direktiivin liitteessä I säädettyjen menetelmien lisäksi käyttää myös toimivaltaisen viranomaisen vahvistamia menetelmiä. Tarkoituksena olisi jatkossakin pääosin käyttää direktiivin tarkastusmenetelmiä, mutta mikäli esimerkiksi tekniikan kehityksen vuoksi on tarkoituksenmukaista ottaa käyttöön uusia tarkastusmenetelmiä, Liikenteen turvallisuusviraston valtuuden laajentaminen mahdollistaisi niiden käyttöönoton nykyistä yksinkertaisemmin. Kyse olisi teknisluonteisista määräyksistä.

Ehdotetun ajoneuvolain 53 a §:n 3 momentissa annettaisiin Liikenteen turvallisuusvirastolle valtuus antaa määräyksiä tarkemmasta ajoneuvojen vikojen ja puutteellisuuden arvostelusta. Siltä osin kun sovellettaisiin katsastusdirektiivissä säädettyjä tarkastuskohteita ja -menetelmiä, määräyksessä noudatettaisiin direktiivin liitteen I säännöksiä.

Ehdotetun ajoneuvolain 58 §:n 1 momentissa annettaisiin Liikenteen turvallisuusvirastolle valtuus antaa tarkemmat määräykset katsastustodistuksen sisällöstä. Määräyksellä toimeenpantaisiin katsastusdirektiivissä säädetty katsastustodistusta koskevat minimivaatimukset.

Ehdotetun ajoneuvolain 93 §:n 3 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia ehtoja katsastuksessa tarvittavista ajoneuvojen teknisiä ominaisuuksia koskevien tietojen sisällöstä ja toimittamisesta. Asetuksella ilmoitettaisiin myös myöhemmin annettava Euroopan komission toimeenpanosäännös.

3 Voimaantulo

Laki ajoneuvolain muuttamisesta ehdotetaan tulemaan voimaan 20 päivänä toukokuuta 2018. Määräaikauskatsastuksessa annettavan todistuksen mukana pitämisestä luovuttaisiin kuitenkin jo 20 päivänä toukokuuta 2017.

Lait ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain ja ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain muuttamisesta ehdotetaan tulemaan voimaan 20 päivänä toukokuuta 2017. Nyt voimassa olevan lain nojalla myönnetty toimipaikkojen katsastusluvat säilyisivät voimassa sellaisenaan, voimassa olevien säännösten mukaisina. Voimassa oleviin lupiin sovellettaisiin siis jatkossakin 11 §:n riippumattomuusvaatimusta. Jos katsastustoimipaikka haluaa hyödyntää riippumattomuusvaatimuksen poistumista, toimipaikan olisi haettava lupaan muutosta Liikenteen turvallisuusvirastolta. Muutos tarkoittaisi käytännössä 13 §:n 4 a kohdassa tarkoitetun selvityksen toimittamista Liikenteen turvallisuusvirastoon. Muutos olisi toimipaikalle maksuton.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

4.1 Norminantovaltuudet

Ehdotetussa ajoneuvolain 93 §:n 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia ehtoja katsastuksessa tarvittavista ajoneuvojen teknisiä ominaisuuksia koskevien tietojen sisällöstä ja toimittamisesta. Asetuksella ilmoitettaisiin myös myöhemmin annettava Euroopan komission toimeenpanosäännös. Perustuslain 80 §:n mukaan kansalaisten oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muutoin kuuluvat lain alaan, on säädettävä lailla. Perustuslakia koskevista hallituksen esityksen perusteluissa (HE 1/1998 vp) todetaan, että kaikki yksilön oikeusasemaan vaikuttavat keskeiset säännökset tulisi antaa lailla. Asetuksen antaja voitaisiin kuitenkin lailla valtuuttaa antamaan tarkempia säännöksiä yksilön oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyvistä vähäisistä yksityiskohdista. Perustuslain esitöiden (HE 1/1998 vp) ja perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön (esim. PeVL 17/2010 vp, s. 2 ja PeVL 34/2009 vp, s. 2/I) mukaan valtuuttavien säännösten on oltava riittävän täsmällisiä ja tarkkarajaisia. Ehdotetussa asetuksenantovaltuudessa määritellään täsmällisesti, mistä tiedoista on kyse ja velvoite tietojen toimittamiseen seuraa laista.

Liikenteen turvallisuusvirastolle annettaisiin lakiehdotuksissa määräyksenantovaltuuksia. Perustuslain 80 §:n 2 momentin mukaan myös muu viranomainen voidaan lailla valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä määrätyistä asioista, jos siihen on sääntelyn kohteeseen liittyviä erityisiä syitä eikä sääntelyn asiallinen merkitys edellytä, että asiasta säädetään lailla tai asetuksella. Tällaisen valtuutuksen tulee olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu. Perustuslain esitöiden mukaan sääntelyn kohteeseen liittyvä erityinen syy olisi käsillä lähinnä silloin, kun kysymyksessä on teknistä ja vähäisiä yksityiskohtia koskeva sääntely, johon ei liity merkittävää harkintavallan käyttöä. Perustuslakiuudistuksen yhteydessä mainittiin esimerkkeinä viranomaisen norminantovallasta tekninen ja vähäisiä yksityiskohtia koskeva sääntely, johon ei liity merkittävää harkintavallan käyttöä (HE 1/1998 vp, s. 133/II; myös PeVL 16/2002 vp ja PeVL 19/2002 vp).

Ajoneuvolaki sisältää ajoneuvojen luokittelun, ajoneuvoja koskevien vaatimusten, tyyppihyväksynnän, määräaikauskatsastuksen, rekisteröinnin ja käytön valvonnan osalta kaikki yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien kannalta keskeisimmät säännökset. Määräyksenantovaltuudet koskisivat näitä säännöksiä tarkentavaa sääntelyä.

Ehdotetun ajoneuvolain 53 §:ssä Liikenteen turvallisuusvirastolle annettaisiin valtuus antaa tarkemmat määräykset tarkastuskohteista ja tarkastusmenetelmistä. Uusi katsastusdirektiivi antaa aiempaa enemmän mahdollisuuksia vaikuttaa kansallisesti katsastuksen tarkastusmenetelmiin. Ehdotetun ajoneuvolain 53 a §:n 3 momentissa annettaisiin Liikenteen turvallisuusvirastolle valtuus antaa määräyksiä tarkemmasta ajoneuvojen vikojen ja puutteellisuuden arvostelusta. Ehdotetun ajoneuvolain 58 §:n 1 momentissa annettaisiin Liikenteen turvallisuusvirastolle valtuus antaa tarkemmat määräykset katsastustodistuksen sisällöstä. Ehdotetut määräyksenantovaltuudet koskisivat teknisiä ja vähän harkintavaltaa sisältäviä yksityiskohtia, joiden määrittäminen soveltuisi luontevasti Liikenteen turvallisuusviraston tehtäviin.

Edellä kerrotuin perustein esityksessä ehdotettavat valtuudet ovat soveltamisalaltaan täsmällisiä ja tarkkarajaisia, eikä niiden katsota olevan ristiriidassa perustuslain 80 §:n kanssa.

4.2 Julkisen hallintotehtävän antaminen muulle kuin viranomaiselle

Julkinen hallintotehtävä voidaan perustuslain 124 §:n mukaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai sen nojalla. Edellytyksenä on, että tehtävä tulee näin tarkoituksenmukaisesti hoidetuksi. Perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia ei saa vaarantaa.

Ajoneuvojen katsastustoiminnasta ehdotetun lain mukaan katsastukset säilyisivät edelleen yksityisten katsastustoimipaikkojen tehtävänä. Perustuslakivaliokunnan aiemman arvion perusteella järjestely ei ole perustuslain 124 §:n näkökulmasta ongelmallinen (PeVL 22/2013 vp).

Ajoneuvojen katsastustoiminnasta ehdotetussa laissa luovuttaisiin riippumattomuussäätelystä rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastusten sekä yksittäishyväksyntöjen myöntämisen osalta. Määräaikais- ja valvontakatsastusten osalta riippumattomuussäätelystä on luovuttu jo aiemmin. Tässä yhteydessä perustuslakivaliokunta arvioi lausunnossaan esitettyä riippumattomuussäätelyä perustuslain 124 §:n näkökulmasta. Valiokunta katsoi, että vaikka oikeusturvan näkökulmasta riippumattomuussäätelystä luopumista voidaan lähtökohtaisesti pitää ongelmallisena, niin kuitenkin otettaessa huomioon muu katsastustoiminnan järjestämiseen, laatuun, valvontaan ja katsastajien esteellisyysyteen liittyvä sääntely, valiokunta katsoi toiminnan puolueettomuuden ja tasapuolisuuden olevan riittävällä tavalla turvattu. Valiokunta kiinnitti erityistä huomiota Liikenteen turvallisuusviraston valvontaroolin merkitykseen puolueettomuuden ja tasapuolisuuden turvaamisessa katsastusasemien kilpailutilanteen kiristyessä. (PeVL 22/2013 vp) Ajoneuvojen katsastustoiminnasta ehdotetussa laissa sekä ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä ehdotetussa laissa säilyisi muut puolueettomuutta ja tasapuolisuutta turvaavat keinot nykyisellään, joten riippumattomuussäätelystä luopuminen rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastusten sekä yksittäishyväksyntöjen myöntämisen osalta ei muodostuisi ongelmalliseksi perustuslain 124 §:n näkökulmasta.

Edellä kerrotuilla perusteilla esitetään, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyksityksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

ajoneuvolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvolain (1090/2002) 53 ja 54 §, 56 §:n 1 momentti, 58 ja 63 §, 85 §:n 1 momentti, 93 §:n otsikko ja 96 §:n 1 momentin 5 kohta,
sellaisina kuin niistä ovat 53 § ja 85 §:n 1 momentti laissa 961/2013, 54 ja 63 § laissa 226/2009, 93 §:n otsikko laissa 276/2010 ja 96 §:n 1 momentin 5 kohta laissa 992/2016, sekä
lisätään lakiin uusi 53 a § sekä 93 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 276/2010, uusi 2 momentti seuraavasti:

53 §

Määräaikaiskatsastuksen sisältö

Ajoneuvo on esitettävä määräaikaiskatsastukseen ajoneuvon liikennekelpoisuuden tarkastamiseksi.

Määräaikaiskatsastuksessa tarkastetaan, että;

- 1) se on sitä koskevien säännösten mukaisessa kunnossa;
- 2) se on turvallinen käytettäväksi liikenteessä;
- 3) siitä ei aiheudu tarpeettomia ympäristöhaittoja;
- 4) siitä rekisteriin merkittävät tiedot ovat oikein.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset tarkastuskohteista ja tarkastusmenetelmistä.

53 a §

Vikojen ja puutteellisuuden luokittelu

Määräaikaiskatsastuksessa havaitut viat ja puutteellisuudet on luokiteltava johonkin seuraavista ryhmistä:

- 1) *vähäiset viat ja puutteellisuudet*, joilla ei ole merkittävää vaikutusta ajoneuvon turvallisuuteen eikä ympäristöön;
- 2) *vakavat viat ja puutteellisuudet*, jotka voivat vaarantaa ajoneuvon turvallisuuden tai vaikuttaa ympäristöön taikka aiheuttaa vaaraa muille tienkäyttäjille;
- 3) *vaaralliset viat ja puutteellisuudet*, jotka suoraan ja välittömästi vaarantavat liikenneturvallisuuden tai vaikuttavat ympäristöön.

Jos ajoneuvossa havaitaan useita samaan ryhmään kuuluvia vähäisiä tai vakavia vikoja tai puutteellisuksia, ne voidaan niiden yhteisvaikutuksen perusteella luokitella vakaviksi tai vaarallisiksi.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset vikojen ja puutteellisuuden luokittelusta.

54 §

Ajoneuvon hyväksyminen tai hylkääminen määräaikaikatsastuksessa

Ajoneuvo on hyväksyttävä määräaikaikatsastuksessa, jos siinä ei ole 53 a §:ssä tarkoitettua vakavaa vikaa tai puutteellisuutta, vaarallista vikaa tai puutteellisuutta taikka vikoja tai puutteellisuuden, jotka edellyttävät muutoksastusta. Jollei ajoneuvoa hyväksytä määräaikaikatsastuksessa, se on hylättävä.

56 §

Ajokieltoon määrääminen määräaikaikatsastuksessa

Jos ajoneuvossa havaitaan 53 a §:ssä tarkoitettu vaarallinen vika tai puutteellisuus, ajoneuvo on katsastuksessa hylkäämisen lisäksi määrättävä ajokieltoon (*ajokielto*).

58 §

Katsastustodistus

Määräaikaikatsastuksesta annetaan todistus, josta käy ilmi katsastuksen tulos, seuraavan katsastuksen ajankohta sekä mahdolliset 57 § mukaiset määräajat ajoneuvon korjaamiselle. Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset todistuksen sisällöstä.

Ulkomailla tai Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröidylle tai käyttöön otetulle ajoneuvolle määräajoin suoritettavasta katsastuksesta annettu todistus tai moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen määräaikaikatsastuksista sekä direktiivin 2009/40/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/45/EU 10 artiklassa tarkoitettu todiste on voimassa Suomessa.

63 §

Määräaikaikatsastusta koskevien säännösten soveltaminen muihin katsastuksiin

Rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastukseen sovelletaan 52, 55–57 ja 59 §:ää. Rekisteröintikatsastuksen saa kuitenkin 52 §:ssä olevasta kiellosta huolimatta suorittaa. Ajoneuvon hyväksymiseen ja hylkäämiseen muutos- ja kytkentäkatsastuksessa sovelletaan 53 a ja 54 §:ää.

85 §

Valvontakatsastukseen määrääminen

Jos poliisimies, tullimies tai rajavartiomies katsoo, että ajoneuvossa havaitut viat tai puutteet voivat aiheuttaa sellaisen ympäristöhaitan tai turvallisuusriskin, että ajoneuvon tiellä suoritettava tarkastusta perusteellisempi tarkastus on aiheellista suorittaa, hän voi määrätä ajoneuvon katsastettavaksi (*valvontakatsastus*). Liikenteen turvallisuusvirasto korvaa tällaisen valvontakatsastuksen kohtuulliset kustannukset katsastustoimipaikalle, jos ajoneuvossa ei ole katsastuksessa tai tienvarsitarkastuksessa todettu olevan vikaa tai puutteellisuutta. Poliisimies, tullimies

mies tai rajavartiomies voi määrätä ajoneuvon valvontakatsastukseen myös, jos aikaisemmin annettua ajoneuvon korjauskehotusta ei ole noudatettu. Jos ajoneuvoa ei ole poliisimiehen, tullimiehen tai rajavartiomiehen määräämässä ajassa esitetty valvontakatsastukseen, ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä, ennen kuin se on hyväksytty valvontakatsastuksessa. Valvontakatsastukseen sovelletaan 53, 53 a, 54 ja 56–58 §:ää. Jos poliisimies, tullimies tai rajavartiomies katsoo yksityiskohtaisemman tarkastuksen tarpeelliseksi ajoneuvon saamien vaurioiden tai muun erityisen syyn vuoksi, hän voi määrätä valvontakatsastuksen laajennettavaksi rekisteröintikatsastusta vastaavaksi. Myös Ahvenanmaan maakunnassa tai ulkomailla rekisteröity tai käyttöön otettu ajoneuvo voidaan määrätä valvontakatsastukseen.

93 §

Ajoneuvon valmistajan ohjeet ja katsastuksessa tarvittavat ajoneuvon tekniset tiedot

Ajoneuvon valmistajan tai valmistajan edustajan on myös toimitettava katsastuksessa tarvittavat ajoneuvon tekniset tiedot. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tietojen sisällöstä ja niiden toimittamisesta.

96 §

Ajoneuvorikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

5) laiminlyö 61 tai 62 §:ssä säädetyn katsastuttamisvelvollisuuden,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *ajoneuvorikkomuksesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Määräaikaikatsastuksesta annettua todistusta ei kuitenkaan tarvitse pitää mukana ajossa 20 päivästä toukokuuta 2017.

2.

Laki

ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain (957/2013) 7 §:n 2 momentti, 11 §, 13 §:n 2 momentti ja 33 §:n 2 momentti,
muutetaan 7 §:n 1 momentin johdantokappale ja 14 §:n 1 momentti, sekä
lisätään 13 §:n 1 momenttiin uusi 4 a kohta seuraavasti:

7 §

Katsastusluvan myöntämisen edellytykset

Katsastusluvan myöntämisen edellytyksenä on, että:

13 §

Katsastusluvan hakeminen

Katsastuslupaa haetaan kirjallisesti Liikenteen turvallisuusvirastolta. Hakemukseen on liitettävä:

4 a) selvitys siitä, miten hakija järjestää toimintansa siten, ettei hakijan harjoittama muu ajoneuvoihin liittyvä toiminta kuin katsastustoiminta vaikuta katsastuksen lopputulokseen;

14 §

Katsastusluvan myöntäminen

Liikenteen turvallisuusviraston tulee myöntää katsastuslupa hakijalle, joka täyttää 7–9 ja 12 §:ssä säädettyt, kyseistä lupaa koskevat edellytykset ja esittää 13 §:ssä tarkoitetut selvitykset.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyt katsastusluvut jäävät voimaan sellaisenaan. Ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyjen lupien nojalla harjoitettavaan katsastustoimintaan sovelletaan lain voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä.

3.

Laki

ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain (958/2013) 16 §
sekä
muutetaan 7 §:n johdantokappaleen suomenkielinen sanamuoto ja 9 kohta, 9 §:n 1 momentti
ja 27 §:n 1 momentin 1 kohta seuraavasti:

7 §

Ilmoittautuminen sopimuskumppaniksi

Palvelun tarjoajan, joka haluaa tehdä Liikenteen turvallisuusviraston kanssa yksittäishyväksyntöjen myöntämistä koskevan sopimuksen, jäljempänä *hakija*, on esitettävä Liikenteen turvallisuusvirastolle kirjallinen selvitys seuraavasti:

9) selvitys siitä, miten hakija tai yhtiömuodossa toimivaan hakijaan määräävässä asemassa oleva täyttää 9, 11 ja 12 §:ssä tarkoitetut vaatimukset;

9 §

Yksittäishyväksynnän myöntäjää koskevat yleiset edellytykset

Yksittäishyväksynnän myöntäjän on oltava luotettava ja asiantunteva.

27 §

Sopimuksen purkaminen

Liikenteen turvallisuusvirasto voi purkaa yksittäishyväksyntöjen myöntämistä koskevan sopimuksen, jos yksittäishyväksynnän myöntäjä

1) ei täytä 9–15 §:ssä säädettyjä edellytyksiä;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

HE 9/2017 vp

Helsingissä 23 päivänä helmikuuta 2017

Pääministeri

Juha Sipilä

Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner

1.

Laki

ajoneuvolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvolain (1090/2002) 53 ja 54 §, 56 §:n 1 momentti, 58 ja 63 §, 85 §:n 1 momentti, 93 §:n otsikko ja 96 §:n 1 momentin 5 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 53 § ja 85 §:n 1 momentti laissa 961/2013, 54 ja 63 § laissa 226/2009, 93 §:n otsikko laissa 276/2010 ja 96 §:n 1 momentin 5 kohta laissa 992/2016, sekä lisätään lakiin uusi 53 a § sekä 93 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 276/2010, uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

53 §

53 §

Määräaikaiskatsastuksen sisältö

Määräaikaiskatsastuksen sisältö

Ajoneuvo on esitettävä määräaikaiskatsastukseen ajoneuvon kunnon ja rekisteriin merkittyjen tietojen tarkastamiseksi. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin määräaikaiskatsastuksen sisällöstä. Liikenteen turvallisuusvirasto antaa kuitenkin tarkemmat määräykset paineilmajarrujen ja sähköohjattujen jarrujen tarkastuksesta määräaikaiskatsastuksessa.

Ajoneuvo on esitettävä määräaikaiskatsastukseen ajoneuvon *liikennekelpoisuuden* tarkastamiseksi. *Määräaikaiskatsastuksessa ajoneuvosta tarkastetaan, että:*

- 1) se on sitä koskevien säännösten mukaisessa kunnossa;*
- 2) se on turvallinen käytettäväksi liikenteessä;*
- 3) siitä ei aiheudu tarpeettomia ympäristöhaittoja;*
- 4) siitä rekisteriin merkittävät tiedot ovat oikein.*

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset tarkastuskohteista ja tarkastusmenetelmistä.

(Lisätään)

53 a §

Vikojen ja puutteellisuuden luokittelu

Määräaikaiskatsastuksessa havaitut viat ja puutteellisuudet on luokiteltava johonkin seuraavista ryhmistä:

- 1) vähäiset viat ja puutteellisuudet, joilla ei ole merkittävää vaikutusta ajoneuvon turvallisuuteen eikä ympäristöön;*
- 2) vakavat viat ja puutteellisuudet, jotka*

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

voivat vaarantaa ajoneuvon turvallisuuden tai vaikuttaa ympäristöön taikka aiheuttaa vaaraa muille tienkäyttäjille;

3) *vaaralliset viat ja puutteellisuudet*, jotka suoraan ja välittömästi vaarantavat liikenneturvallisuuden tai vaikuttavat ympäristöön.

Jos ajoneuvossa havaitaan useita samaan ryhmään kuuluvia vähäisiä tai vakavia vikoja tai puutteellisuuksia, ne voidaan niiden yhteisvaikutuksen perusteella luokitella vakaviksi tai vaarallisiksi.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset vikojen ja puutteellisuksien luokittelusta.

54 §

54 §

Ajoneuvon hyväksyminen tai hylkääminen määräaikaikatsastuksessa

Ajoneuvon hyväksyminen tai hylkääminen määräaikaikatsastuksessa

Ajoneuvo on hyväksyttävä määräaikaikatsastuksessa, jos siinä ei ole havaittu ajoneuvon rakenteiden tai varusteiden vaatimustenmukaisuutta koskevaa, muutoksastusta edellyttävää puutteellisuutta taikka liikenneturvallisuuden kannalta merkittävää tai ympäristön kannalta huomattavaa vikaa tai puutteellisuutta. Jollei ajoneuvoa hyväksytä määräaikaikatsastuksessa, se on hylättävä. Hylkäysperusteista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Ajoneuvo on hyväksyttävä määräaikaikatsastuksessa, jos siinä ei ole *53 a §:ssä tarkoitettua vakavaa vikaa tai puutteellisuutta, vaarallista vikaa tai puutteellisuutta taikka vikoja tai puutteellisuuksia, jotka edellyttävät muutoksastusta*. Jollei ajoneuvoa hyväksytä määräaikaikatsastuksessa, se on hylättävä.

56 §

56 §

Ajokieltoon määrääminen määräaikaikatsastuksessa

Ajokieltoon määrääminen määräaikaikatsastuksessa

Jos määräaikaikatsastuksessa havaittu vika tai puutteellisuus aiheuttaa välitöntä vaaraa liikenneturvallisuudelle tai merkittävää haittaa ympäristölle, ajoneuvo on katsastuksessa hylkäämisen lisäksi määrättävä ajokieltoon (*ajokielto*). Ajokiellon perusteista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Jos ajoneuvossa havaitaan *53 a §:ssä tarkoitettu vaarallinen vika* tai puutteellisuus, ajoneuvo on katsastuksessa hylkäämisen lisäksi määrättävä ajokieltoon (*ajokielto*).

58 §

58 §

Katsastustodistus

Katsastustodistus

Määräaikaikatsastuksesta annetaan todistus, joka on pidettävä ajoneuvossa mukana

Määräaikaikatsastuksesta annetaan todistus, *josta käy ilmi katsastuksen tulos, seuraava*

Voimassa oleva laki

ajon aikana. Määräaikauskatsastuksesta annettavasta todistuksesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Jos todistuksia annetaan useampia, valtioneuvoston asetuksella säädetään myös, mikä todistus on pidettävä mukana ajon aikana.

Ulkomailla tai Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröidylle tai käyttöön otetulle ajoneuvolle määräajoin suoritettavasta katsastuksesta annettu todistus on voimassa Suomessa.

63 §

Määräaikauskatsastusta koskevien säännösten soveltaminen muihin katsastuksiin

Rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastukseen sovelletaan, mitä 52, 55–57 ja 59 §:ssä säädetään. Rekisteröintikatsastuksen saa kuitenkin 52 §:ssä olevasta kiellosta huolimatta suorittaa. Ajoneuvon hyväksymiseen ja hylkäämiseen muutos- ja kytkentäkatsastuksessa sovelletaan, mitä 54 §:ssä säädetään.

85 §

Valvontakatsastukseen määrääminen

Jos poliisimies, tullimies tai rajavartiomies katsoo, että ajoneuvon vaatimustenmukaisuudessa, kunnossa tai erityisesti jarruissa havaitut viat tai puutteet voivat aiheuttaa sellaisen ympäristöhaitan tai turvallisuusriskin, että ajoneuvon tiellä suoritettavaa tarkastusta perusteellisempi tarkastus on aiheellista suorittaa, hän voi määrätä ajoneuvon katsastettavaksi (*valvontakatsastus*). Liikenteen turvallisuusvirasto korvaa tällaisen valvontakatsastuksen kohtuulliset kustannukset katsastustoimipaikalle, jos ajoneuvossa ei ole katsastuksessa tai tienvarsitarkastuksessa todettu olevan vikaa tai puutteellisuutta. Poliisimies, tullimies tai rajavartiomies voi määrätä ajoneuvon valvontakatsastukseen myös, jos aikaisemmin annettua ajoneuvon korjauskehotusta ei ole noudatettu. Jos ajoneuvoa ei ole poliisimiehen, tullimiehen tai rajavartiomie-

Ehdotus

van katsastuksen ajankohta sekä mahdolliset 57 § mukaiset määräajat ajoneuvon korjaamiselle. Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset todistuksen sisällöstä.

Ulkomailla tai Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröidylle tai käyttöön otetulle ajoneuvolle määräajoin suoritettavasta katsastuksesta annettu todistus *tai moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen määräaikauskatsastuksista sekä direktiivin 2009/40/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/45/EU 10 artiklassa tarkoitettu todiste* on voimassa Suomessa.

63 §

Määräaikauskatsastusta koskevien säännösten soveltaminen muihin katsastuksiin

Rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastukseen sovelletaan 52, 55–57 ja 59 §:ää. Rekisteröintikatsastuksen saa kuitenkin 52 §:ssä olevasta kiellosta huolimatta suorittaa. Ajoneuvon hyväksymiseen ja hylkäämiseen muutos- ja kytkentäkatsastuksessa sovelletaan 53 a ja 54 §:ää

85 §

Valvontakatsastukseen määrääminen

Jos poliisimies, tullimies tai rajavartiomies katsoo, että *ajoneuvossa* havaitut viat tai puutteet voivat aiheuttaa sellaisen ympäristöhaitan tai turvallisuusriskin, että ajoneuvon tiellä suoritettavaa tarkastusta perusteellisempi tarkastus on aiheellista suorittaa, hän voi määrätä ajoneuvon katsastettavaksi (*valvontakatsastus*). Liikenteen turvallisuusvirasto korvaa tällaisen valvontakatsastuksen kohtuulliset kustannukset katsastustoimipaikalle, jos ajoneuvossa ei ole katsastuksessa tai tienvarsitarkastuksessa todettu olevan vikaa tai puutteellisuutta. Poliisimies, tullimies tai rajavartiomies voi määrätä ajoneuvon valvontakatsastukseen myös, jos aikaisemmin annettua ajoneuvon korjauskehotusta ei ole noudatettu. Jos ajoneuvoa ei ole poliisimiehen, tullimiehen tai rajavartiomie-

Voimassa oleva laki

hen määräämässä ajassa esitetty valvontakatsastukseen, ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä, ennen kuin se on hyväksytty valvontakatsastuksessa. Valvontakatsastukseen sovelletaan, mitä 53, 54 ja 56–58 §:ssä säädetään. Jos poliisimies, tullimies tai rajavartiolaitos katsoo yksityiskohtaisemman tarkastuksen tarpeelliseksi ajoneuvon saamien vaurioiden tai muun erityisen syyn vuoksi, hän voi määrätä valvontakatsastuksen laajennettavaksi rekisteröintikatsastusta vastaavaksi. Myös Ahvenanmaan maakunnassa tai ulkomailla rekisteröity tai käyttöön otettu ajoneuvo voidaan määrätä valvontakatsastukseen.

93 §

Ajoneuvon valmistajan ja maahantuojaan erityisohjeet Liikenteen turvallisuusvirastolle

(Lisätään)

96 §

Ajoneuvorikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

5) laiminlyö 58 §:ssä säädetyn velvollisuuden pitää mukana katsastuksesta annettu todistus taikka 61 tai 62 §:ssä säädetyn katsastuttamisvelvollisuuden,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, ajoneuvorikkomuksesta sakkoon

Ehdotus

seen, ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä, ennen kuin se on hyväksytty valvontakatsastuksessa. Valvontakatsastukseen sovelletaan 53, 53 a, 54 ja 56–58 §:ää. Jos poliisimies, tullimies tai rajavartiolaitos katsoo yksityiskohtaisemman tarkastuksen tarpeelliseksi ajoneuvon saamien vaurioiden tai muun erityisen syyn vuoksi, hän voi määrätä valvontakatsastuksen laajennettavaksi rekisteröintikatsastusta vastaavaksi. Myös Ahvenanmaan maakunnassa tai ulkomailla rekisteröity tai käyttöön otettu ajoneuvo voidaan määrätä valvontakatsastukseen.

93 §

Ajoneuvon valmistajan ohjeet ja katsastuksessa tarvittavat ajoneuvon tekniset tiedot

Ajoneuvon valmistajan tai valmistajan edustajan on myös toimitettava katsastuksessa tarvittavat ajoneuvon tekniset tiedot. Valtionneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tietojen sisällöstä ja niiden toimittamisesta.

96 §

Ajoneuvorikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

5) laiminlyö 61 tai 62 §:ssä säädetyn katsastuttamisvelvollisuuden,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, ajoneuvorikkomuksesta sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Määräaikaikatsastuksesta annettua todistusta ei kuitenkaan tarvitse pitää mukana ajossa 20 päivästä toukokuuta 2017.

2.

Laki

ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain (957/2013) 7 §:n 2 momentti, 11 §, 13 §:n 2 momentti ja 33 §:n 2 momentti,
muutetaan 7 §:n 1 momentin johdantokappale ja 14 §:n 1 momentti, sekä
lisätään 13 §:n 1 momenttiin uusi 4 a kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 §

7 §

Katsastusluvan myöntämisen edellytykset

Katsastusluvan myöntämisen edellytykset

Määräaikais- ja valvontakatsastuksiin oikeuttavan katsastusluvan myöntämisen edellytyksenä on, että:

Katsastusluvan myöntämisen edellytyksenä on, että:

Rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksiin oikeuttavan katsastusluvan myöntämisen edellytyksenä on, mitä 1 momentin 1–3 ja 5–12 kohdassa säädetään. Lisäksi edellytetään, että luvan hakija on riippumaton.

(Kumotaan)

11 §

(Kumotaan)

Hakijan riippumattomuuden arviointi

Rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksiin oikeuttavan katsastusluvan hakijaa pidetään riippumattomana, jos hakija taikka yhteisömuodossa toimivaan hakijaan määrävässä asemassa oleva ei harjoita tai ole kaupallisesti, taloudellisesti tai muuten riippuvuussuhteissa siihen, joka harjoittaa:

- 1) ajoneuvojen tai niiden osien valmistusta, maahantuontia, kauppaa, suunnittelua, markkinointia, korjausta tai huoltoa;
- 2) vakuutustoimintaan liittyvää ajoneuvojen vahinkotarkastustoimintaa; taikka
- 3) luvanvaraista liikennettä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun katsastusluvan hakija tai muu mainitussa momentissa tarkoitettu henkilö ei saa myöskään olla riip-

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

puvuussuhteessa 1 momentissa tarkoitettua toimintaa harjoittavien muodostamaan järjestöön.

Riippuvuussuhteena ei pidetä:

- 1) katsastusluvanvaraiseen toimintaan tarvittavien tilojen ja laitteiden vuokrausta 1 momentissa tarkoitettua toimintaa harjoittavalta tai harjoittavalle; eikä
- 2) toimimista ajoneuvolaissa tarkoitettuna hyväksyttynä asiantuntijana tai tutkimuslaitoksena.

13 §

Katsastusluvan hakeminen

Katsastuslupaa haetaan kirjallisesti Liikenteen turvallisuusvirastolta. Hakemukseen on liitettävä:

(Lisätään)

Määräaikais- ja valvontakatsastuksia suorittamaan oikeuttavan katsastusluvan hakijan, joka harjoittaa ajoneuvojen taikka niiden osien tai varusteiden valmistusta, maahantuontia, kauppaa, suunnittelua, markkinointia, korjausta tai huoltoa, vakuutustoimintaan liittyvää ajoneuvojen vahinkotarkastustoimintaa taikka luvanvaraista liikennettä on osoitettava, miten hakija järjestää toimintansa siten, ettei hänen harjoittamansa muu toiminta vaikuta katsastuksen lopputulokseen. Rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksiin oikeuttavan katsastusluvan hakijan on esitettävä selvitys siitä, että hakija täyttää 11 §:ssä säädetty riippumattomuusvaatimukset.

14 §

Katsastusluvan myöntäminen

Liikenteen turvallisuusviraston tulee myöntää katsastuslupa hakijalle, joka täyttää 7–9 sekä 11 ja 12 §:ssä säädetty, kyseistä lupaa koskevat edellytykset ja esittää 13 §:ssä tarkoitettut selvitykset.

13 §

Katsastusluvan hakeminen

Katsastuslupaa haetaan kirjallisesti Liikenteen turvallisuusvirastolta. Hakemukseen on liitettävä:

4 a) selvitys siitä, miten hakija järjestää toimintansa siten, ettei hakijan harjoittama muu ajoneuvoihin liittyvä toiminta kuin katsastustoiminta vaikuta katsastuksen lopputulokseen;

(Kumotaan)

14 §

Katsastusluvan myöntäminen

Liikenteen turvallisuusviraston tulee myöntää katsastuslupa hakijalle, joka täyttää 7–9 ja 12 §:ssä säädetty, kyseistä lupaa koskevat edellytykset ja esittää 13 §:ssä tarkoitettut selvitykset.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

33 §

*Jatkokoulutukseen liittyvät kokeet ja niitä
koskevien asiakirjojen säilyttäminen*

Jatkokoulutukseen liittyvien kokeiden järjestäjän on säilytettävä koeasiakirjat viisi vuotta ja tiedot kokeiden tuloksista kymmenen vuotta.

33 §

*Jatkokoulutukseen liittyvät kokeet ja niitä
koskevien asiakirjojen säilyttäminen*

(Kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyt katsastusluvut jäävät voimaan sellaisenaan. Ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyjen lupien nojalla harjoitettavaan katsastustoimintaan sovelletaan lain voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä.

3.

Laki**ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain (958/2013) 16 §
 sekä
muutetaan 7 §:n johdantokappale ja 9 kohta, 9 §:n 1 momentti ja 27 §:n 1 momentin 1 kohta
 seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

7 §

7 §

*Ilmoittautuminen sopimuskumppaniksi**Ilmoittautuminen sopimuskumppaniksi*

Palvelun tarjoaja, joka haluaa tehdä Liikenteen turvallisuusviraston kanssa yksittäishyväksyntöjen myöntämistä koskevan sopimuksen, jäljempänä hakija, on esitettävä Liikenteen turvallisuusvirastolle kirjallinen selvitys seuraavasti:

9) selvitys siitä, miten hakija tai yhtiömuodossa toimivaan hakijaan määräävässä asemassa oleva täyttää 9, 11, 12 ja 16 §:ssä tarkoitettut vaatimukset;

Palvelun tarjoajan, joka haluaa tehdä Liikenteen turvallisuusviraston kanssa yksittäishyväksyntöjen myöntämistä koskevan sopimuksen, jäljempänä hakija, on esitettävä Liikenteen turvallisuusvirastolle kirjallinen selvitys seuraavasti:

9) selvitys siitä, miten hakija tai yhtiömuodossa toimivaan hakijaan määräävässä asemassa oleva täyttää 9, 11 ja 12 §:ssä tarkoitettut vaatimukset;

9 §

9 §

*Yksittäishyväksynnän myöntäjää koskevat yleiset edellytykset**Yksittäishyväksynnän myöntäjää koskevat yleiset edellytykset*

Yksittäishyväksynnän myöntäjän on oltava luotettava, asiantunteva ja riippumaton.

Yksittäishyväksynnän myöntäjän on oltava luotettava ja asiantunteva.

16 §

(Kumotaan)

Yksittäishyväksynnän myöntäjän riippumattomuuden arviointi

Yksittäishyväksynnän myöntäjää pidetään riippumattomana, jos hakija taikka yhtiömuodossa toimivaan hakijaan määräävässä asemassa oleva ei harjoita tai ole kaupallises-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

ti, taloudellisesti tai muuten riippuvuussuhteessa siihen, joka harjoittaa:

- 1) ajoneuvojen tai niiden osien valmistusta, maahantuontia, kauppaa, suunnittelua, markkinointia, korjausta tai huoltoa;
- 2) vakuutustoimintaan liittyvää ajoneuvojen vahinkotarkastustoimintaa; taikka
- 3) luvanvaraista liikennettä.

Hakija tai muu 1 momentissa tarkoitettu henkilö ei saa olla riippuvuussuhteessa 1 momentissa tarkoitettua toimintaa harjoittavien muodostamaan järjestöön.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuna riippuvuussuhteena ei pidetä:

- 1) yksittäishyväksyntään tarvittavien tilojen ja laitteiden vuokrausta 1 momentissa tarkoitettua toimintaa harjoittavalta tai harjoittavalta; eikä
- 2) toimimista ajoneuvolaissa tarkoitettuna hyväksyttynä asiantuntijana tai tutkimuslaitoksena.

Hakijan on järjestettävä toimintansa siten, ettei 3 momentissa tarkoitettu menettely tai toiminta vaikuta yksittäishyväksynnän lopputulokseen.

27 §

Sopimuksen purkaminen

Liikenteen turvallisuusvirasto voi purkaa yksittäishyväksyntöjen myöntämistä koskevan sopimuksen, jos yksittäishyväksynnän myöntäjä

- 1) ei täytä 9-16 §:ssä säädettyjä edellytyksiä;

27 §

Sopimuksen purkaminen

Liikenteen turvallisuusvirasto voi purkaa yksittäishyväksyntöjen myöntämistä koskevan sopimuksen, jos yksittäishyväksynnän myöntäjä

- 1) ei täytä 9-15 §:ssä säädettyjä edellytyksiä;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .